

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

**VYBRANÁ TVORBA ESTER STARÉ VE VOLNOČASOVÉ
VÝCHOVĚ KE ČTENÁŘSTVÍ**

Autor práce: Alena Pešková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Studijní program: Pedagogika volného času

Forma studia: Kombinovaná

2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích dne 22. 3. 2023

.....
Alena Pešková

Poděkování

Děkuji doc. PhDr. Heleně Zbudilové, Ph.D. za trpělivost, laskavé a odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1 Ester Stará	7
1.1 Životopis	7
1.2 Ester Stará jako pedagog a logoped	7
1.3 Ester Stará jako spisovatelka.....	8
2 Literární tvorba Ester Staré.....	10
3 Základní představení knižních titulů	11
3.1 Logopedické publikace	11
3.2 Leporela.....	13
3.3 Pohádky.....	14
3.4 Naučná literatura pro děti a mládež	18
3.5 Poezie pro děti.....	19
3.6 Přísloví	20
3.7 Próza s dětským hrdinou	21
4 Nominace a získaná knižní ocenění literární tvorby autorky	23
5 Preferovaný literární žánr	24
5.1 Literatura pro děti a mládež	24
5.2 Pohádka	25
6 Vývojová specifika dětského čtenáře.....	26
6.1 Raný školní věk (6–9 let)	26
7 Metody práce s textem	27
II. PRAKTICKÁ ČÁST	29
8 Týdenní projekt dle literární předlohy Ester Staré	29
8.1 Charakteristika zařízení.....	29
8.2 Šedík a Bubi	29
8.3 Příprava na týden s knihou.....	29

8.3.1	První den – pondělí 6. 2. 2023	29
8.3.2	Druhý den – úterý 7. 2. 2023	31
8.3.3	Třetí den – středa 8. 3. 2023	32
8.3.4	Čtvrtý den – čtvrtek 9. 3. 2023	33
8.3.5	Pátý den – pátek 10. 3. 2023	35
8.4	Realizace projektu „Týden s knihou“	36
8.4.1	Pondělí 6. 2. 2023	36
8.4.2	Úterý 7. 2. 2023	37
8.4.3	Středa 8. 2. 2023	37
8.4.4	Čtvrtek 9. 2. 2023	38
8.4.5	Pátek 10. 2. 2023.....	38
8.5	Reflexe projektu	39
	Závěr	41
	Seznam použitých zdrojů	42
	Seznam příloh.....	47
	Přílohy.....	48
	Abstrakt	74
	Abstract.....	75

Úvod

S rostoucí technologickou vyspělostí se svět zrychluje. Během okamžiku lze získat informaci, jejíž získání by před pár lety představovalo odpoledne strávené v knihovně. V současné době se nám tedy může zdát, že kniha jakožto zdroj informací nemůže s moderní technologií soupeřit. Zdá se, že v tomto ohledu knihy prohrávají, avšak jejich hlavní silou je stále hra s představivostí. Příběh nás nasměruje, popíše postavy, prostředí a pak už záleží jen na naší fantazii a to, co vidíme ve své hlavě, se u každého člověka liší. To je oním důvodem, proč je důležité budovat v dětech lásku ke knihám, se kterými se i nadále budou setkávat celý život.

Dobře číst, umět se správně vyjadřovat, porozumět psanému textu to jsou dovednosti důležité pro život člověka. O to, aby se četba nestala jen povinností, ale i zábavou, se snaží autorka knih pro děti Ester Stará. Její díla jsou plná hravosti a humoru a přesto nepostrádají významný didakticko-výchovný potenciál.

Hlavním cílem této práce s názvem *Vybraná tvorba Ester Staré ve volnočasové výchově ke čtenářství* je představení tvorby současné autorky knih pro děti, speciální pedagožky a logopedky Ester Staré (počínaje knihou *Žezicha se neříká*, která byla vydaná v roce 2004, až po *Knihu pocitů* vydanou v roce 2021) a následné využití vybraných děl ve volnočasové výchově ke čtenářství, včetně vytvoření sady metodických a pracovních listů a jejich ověření v praxi.

Práce se skládá z části teoretické a praktické. V teoretické části je představen životopis a literární tvorba autorky, která je pro lepší přehlednost rozdělena dle tematického zařazení, názvu a roku vydání. Dále je uveden přehled nominací a získaných knižních ocenění autorky a její preferovaný literární žánr. Následující kapitola pojednává o dětech raného školního věku, obecně charakterizuje jejich vývojová specifika a závěr teoretické části je zaměřen na vybrané metody, které byly použity pro konkrétní práci s textem.

Praktická část práce popisuje literární projekt s názvem „*Týden s knihou Šedík a Bubi*“, pro jehož realizaci jsem zvolila školní družinu ZŠ a MŠ Katovice. Popis projektu je rozdělen do tří částí; příprava projektu, vlastní realizace projektu, zhodnocení projektu.

Podstatnou část práce tvoří přílohy, které obsahují pracovní listy s úkoly, ukázky dětmi vypracovaných pracovních listů, šablony a fotografie výrobků.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Ester Stará

1.1 Životopis

Ester Stará se narodila v roce 1969 ve Stodu u Plzně, v dětství se chtěla stát učitelkou, zlatnicí, nebo ilustrátorkou.¹ Vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor logopedie – surdopedie. Je vdaná a spolu se svým manželem ilustrátorem Milanem Starým žijí v Praze a vychovávají tři syny.² Ve svém volném čase chodí na procházky, zajímá ji architektura. Navštěvuje různá města, u nás i v zahraničí, kulturní akce a instituce, nebo ráda tráví svůj čas s přáteli.³

1.2 Ester Stará jako pedagog a logoped

Ester Stará pracuje jako speciální pedagog, koordinátorka inkluze a logopedka ve Smysluplné škole ZŠ a MŠ v Praze 8. Hlavním posláním této školy je efektivně vzdělávat, rozvíjet osobnost a schopnosti všech žáků na jejich maximálně možnou úroveň.⁴

Podílí se na začleňování dětí se zvláštními potřebami do kolektivu, působí jako lektorka kurzů, které jsou zaměřeny na práci s dětmi se specifickými poruchami učení a účastní se různých workshopů. Spolupracuje na projektech EU a MŠMT, Nadace Člověk v tísní, na projektu Komplexní péče o děti s ADHD a mnoha dalších.⁵

Spolu se svými kolegyněmi založila Karlínské centrum pro školáky, kde nabízí pomoc při řešení problémů dětí. Pracují zde s dětmi, u nichž je diagnostikována SPU, jako je dyslexie (nejrozšířenější vývojová porucha čtení), dysgrafie (specifická porucha psaní), dysortografie (specifická porucha pravopisu) a dyskalkulie (specifická porucha matematických schopností). Poskytují terapie dětem se specifickými poruchami chování, které jsou důsledkem syndromu poruchy pozornosti a jsou často spojené s hyperaktivitou ADD, ADHD. Při terapii se věnují procvičování paměti, udržení pozornosti, zařazují relaxační cvičení a nacvičují sociální dovednosti ve skupinách.⁶

I zde v Karlínském centru se Ester Stará věnuje oborům, které vystudovala, a to jak surdopedii, která se zabývá výchovou a vzdělávání osob, jež mají handicap v oblasti vnímání sluchem, tak i logopedii, která je také jednou z dílčích disciplín speciální pedagogiky a zabývá se narušenou komunikační schopností. Nabízí péči dětem s vadou výslovnosti a artikulace, s obtížemi v grafomotorice, ale také při problémech s vyjadřováním, nedostatečným jazykovým citem a omezenou slovní zásobou.

¹ STARÁ, E. Re: Bakalářská práce [elektronická pošta]. Message to: Alena Pešková. 23. září 2022 [cit. 2022-09-25]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

² Stará Ester: O mě. *Esterstara.webnode.cz/o-nas/* [online]. [cit. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://esterstara.webnode.cz/o-nas/>

³ STARÁ, E. Re: Bakalářská práce [elektronická pošta]. Message to: Alena Pešková. 23. září 2022 [cit. 2022-09-25]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

⁴ Smysluplná škola: základní škola. *Smysluplnaskola.cz/zakladni-skola* [online]. © 2022 [cit. 2022-10-13]. Dostupné z: <https://smysluplnaskola.cz/zakladni-skola>

⁵ Karlínské centrum pro školáky: O nás. *Centrumproskolaky.webnode.cz/o-nas/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/o-nas/>

⁶ Tamtéž

Tyto služby nabízí nejen dětem, ale i dospělým a cizincům, kteří touží hovořit správně česky.⁷

Ona sama se zúčastnila kurzů: *Jak pracovat s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami, Specifické poruchy učení, Specifické poruchy učení na II. stupni, Dysfázie, Myofunkční terapie, Typologie osobností MBTI*.⁸

1.3 Ester Stará jako spisovatelka

A kdy se z Ester Staré stala spisovatelka? Psaní ji ve škole vždycky bavilo, zažívala při něm zvláštní pocity, když se mohla uzavřít do toho svého světa a nechat se unášet příběhem, který nějakým způsobem přicházel. Poté psaní na dlouhou dobu opustila, protože si myslela, že bude dělat něco jiného, ale pak se k němu vrátila na mateřské, resp. rodičovské dovolené, „*Hledala jsem nějaké spojení s okolním světem. Zadní vrátka ze světa, kde jsou jen ženy, pískoviště a jednorázové pleny. Ale protože jsem výrazně mateřský typ, navíc učitelka, můj únik nebyl zas až tak razantní. Nicméně k udržení určité psychohygieny to, myslím, stačilo.*“⁹

Neustále se, ať už doma nebo v práci, pohybuje mezi dětmi a mládeží. Je jim hodně blízko, rozumí jejich problémům, zná jejich pohled na svět a často ji při její tvorbě inspirují.

Spolupracuje s celou řadou ilustrátorů, protože důležitou roli v jejich knihách mají jednoduché, avšak půvabné a hlavně vtipné ilustrace.

„*Pečlivě hledám ilustrátora, který naplní moji představu a navíc knize přidá ještě něco svého. Hledání vhodného ilustrátora je nedílná součást vzniku knihy. Jsem samozřejmě ve výhodě, protože můj muž je ilustrátor Milan Starý. Často spolupracujeme. Je skvělé mít možnost být u toho, když obrázky vznikají.*“¹⁰

Milan Starý vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor český jazyk – výtvarná výchova. Původně pracoval jako učitel kreslení i jako externí ilustrátor pro reklamní agentury, nyní má svobodné zaměstnání. Ilustruje knihy pro děti i dospělé, které vycházejí u nás i v zahraničí. Je členem Klubu ilustrátorů, SČUG Hollar a kulturního sdružení 65. pole. Věnuje se volné tvorbě a pořádá výtvarné workshopy. Manželé společně vydávají tituly zaměřené především na rozvoj komunikačních a jazykových dovedností.¹¹

Autorka často své knihy představuje na různých besedách ve školách či knihovnách. Na besedy jezdí jednou až dvakrát do měsíce a ověřuje si na nich, jestli její knihy fungují tak, jak zamýšlela. Baví ji setkávání se čtenáři a jejich reakce.¹²

O její autorská čtení často spojená a tvořivou dílnou je velký zájem a bývají velmi kladně hodnoceny:

⁷ Karlínské centrum pro školáky: Logopedie. *Centrumproskolaky.webnode.cz/logopedie/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/logopedie/>

⁸ Karlínské centrum pro školáky: Náš tým. *Centrumproskolaky.webnode.cz/nas-tym/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/nas-tym/>

⁹ Klub knihomolů: S Ester Starou do říše knih pro děti. *Klubknihomolu.cz/21197/s-ester-starou-do-rise-knih-pro-deti/* [online]. 7. 9. 2012 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <http://www.klubknihomolu.cz/21197/s-ester-starou-do-rise-knih-pro-deti/>

¹⁰ PITHARTOVÁ, Jana. Četba za časů korony s Ester Starou. *Vcd.cz/clanek/cetba-za-casu-korony-s-ester-starou* [online]. 2. května 2020 [cit. 2022-10-15]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/clanek/cetba-za-casu-korony-s-ester-starou>

¹¹ Starý Milan. *MilanStary.cz* [online]. [cit. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.milanstary.cz/>

¹² STARÁ, E. Re: Bakalářská práce [elektronická pošta]. Message to: Alena Pešková. 23. září 2022 [cit. 2022-09-25]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

„Ester Stará je přesně jako její knížky.

- Vtipná, protože dokáže s jistotou na hodinu zaujmout třicet dětí a potřebuje k tomu jen knížku v ruce.
- Moudrá, jelikož se nevěnuje jenom psaní dětských knížek, ale zároveň učí ve škole, je logopedkou i speciální pedagožkou.
- Různorodá, už dvacet let totiž vydává jednu knihu za rok a každá je tematicky jiná.“¹³

V roce 2018 se zapojila do projektu, SKIP - *Představujeme současné autory dětských knih*, který bylo možno zrealizovat díky dotačnímu programu Ministerstva kultury ČR *Knihovna 21. století*. Cílem bylo nalákat děti do knihoven a podpořit dětské čtenářství. Čtenáři Zlínského kraje se mohli zúčastnit besed, které postupně probíhaly ve čtyřech knihovnách. Ester Stará měla pro děti připravený program, představila jim svou tvorbu, dozvěděli se, jak je čtení důležité pro rozvoj řeči a proč je důležité mít bohatou slovní zásobu. Dokázala zaujmout nejen děti, ale i jejich paní učitelky.¹⁴

Dvě nejúspěšnější pohádkové knihy z autorčiny tvorby se staly předlohou pro loutkové inscenace.

Profesionální divadlo Dokola se sídlem v Táboře má nově v repertoáru představení *A pak se to stalo*, pět příběhů z oblíbené knihy o nešvarech všech dětí, režírované Vojtěchem Modravou. (Loutky vytvořila Milada Čechová; hudbu Jan Váňa).¹⁵

V roce 2015 Divadlo loutek Ostrava na své scéně uvedlo pohádku O blýskavém prasátku, dramaturgii pohádkových příběhů dle knihy *Chrochtík a Kvikalka* v režii Václava Klemense. (Výprava a loutky Michal Hejnovský, hudba Vlastimil Ondruška, dramaturgie Jana Pithartová).¹⁶

¹³ HENSLOVÁ, Irena. Beseda v knihovně s oceňovanou autorkou dětských knih Ester Starou. *Opengate.cz* [online]. [cit. 2022-09-12]. Dostupné z: <https://www.opengate.cz/blog/beseda-v-knihovne-s-ocenovanou-autorkou-detskych-knih-ester-starou>

¹⁴ HANÁČKOVÁ, Hana a Bronislava JAKOUBKOVÁ. Projekt *Představujeme současné autory dětských knih*. *Buletinský.skipecr.cz* [online]. Praha: © Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2018 [cit. 2022-09-14]. Dostupné z: <https://bulletinský.skipecr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/projekt-predstavujeme-soucasne-autory-detskych>

¹⁵ I - DIVADLO: Ester Stará. *I-divadlo.cz/profil/ester-stara* [online]. [cit. 2022-09-19]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profil/ester-stara>

¹⁶ Tamtéž

2 Literární tvorba Ester Staré

Tvorba Ester Staré je určena především dětem předškolního a mladšího školního věku. Mnoho knih však pobaví i dospělého čtenáře. Sama autorka žádnou ze svých knih nepovažuje za knihu určenou pouze pro děti „*Když píšu, nikdy nevidím samo dítě. Sdílené čtení je další zážitek!*“¹⁷ Věří, že společné čtení a povídání si nad knížkou patří mezi silné a důležité momenty. Prostřednictvím svých knih pomáhá dětem zlepšovat jejich výslovnost, motoriku mluvních orgánů, rozšiřovat slovní zásobu, odstraňovat problém s vyjadřováním či rozvíjet kreativní myšlení. V počátcích své tvorby se věnovala, jak už napovídá její profese, především logopedickým publikacím, které jsou zaměřeny na rozvoj komunikačních dovedností. Postupně přidává i vtipné, poučné příběhy, básně a pohádky.

Pro lepší přehlednost jsem vytvořila tabulku s dvaceti čtyřmi tituly, které jsem rozdělila dle tematického zařazení, názvu a roku vydání.

Tabulka 1: Přehled knižních titulů autorky Ester Staré

Tematické zařazení knihy	Název titulu	Rok vydání
Logopedické publikace	Žezicha se neříká	1. vyd. 2004, 2. vyd. 2013, 3. vyd. 2022
	Strč prst skrz krk	1. vyd. 2008
	Žvanda a Melivo	1. vyd. 2008, 2. vyd. 2013, 3. vyd. 2018
	Mařenka už říká Ř!	1. vyd. 2012, 2. vyd. 2021
	Povíš mi to?	1. vyd. 2015
Leporela	Zvířátka a loupežníci	1. vyd. 2002
	Jedéém	1. vyd. 2018
	Aport, Fousku!	1. vyd. 2020
Pohádky	A pak se to stalo	1. vyd. 2010, 2. vyd. 2020
	Chrochtík a Kvikalka	1. vyd. 2012
	Dům za mlhou	1. vyd. 2013, 2. vyd. 2019
	Dušinka, víla věci	1. vyd. 2013
	Koho sežere vlk?	1. vyd. 2017
	Šedík a Bubi	1. vyd. 2018
	Milda a Milda	1. vyd. 2019
Naučná literatura pro děti a mládež	Největší přání	1. vyd. 2017
	Kniha pocitů	1. vyd. 2021
	Nauč Edu abecedu	1. vyd. 2021
Poezie pro děti	Každý bulí nad cibulí	1. vyd. 2017
	Ó, ó, ó vajíčko!	1. vyd. 2019
Kniha přísloví	Až se ucho utrhne	1. vyd. 2020
Próza s dětským hrdinou	To je jízda!	1. vyd. 2012
	Jak se Josífek s Jožinkou ztratil	1. vyd. 2015
	Jednooké strašidlo	1. vyd. 2020

¹⁷ ŠRÁMEK, Petr. Ester Stará: Sdílené čtení je další zážitek. *Vltava.rozhlas.cz/ester-stara-sdilene-cteni-je-dalsi-zazitek-6597098* [online]. © 1997-2023 Český rozhlas [cit. 2022-09-19]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/ester-stara-sdilene-cteni-je-dalsi-zazitek-6597098>

3 Základní představení knižních titulů

3.1 Logopedické publikace

Žežicha se neříká

Žánr: literatura naučná, logopedie

Počet stran: 88

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Logopedická publikace je plná říkanek, jazykolamů a úkolů pro rozvoj jemné motoriky. Je určena nejmenším čtenářům. Rodičům pomůže zjistit úroveň řeči dítěte a mohou společně formou hry procvičit všechna písmenka abecedy, zdokonalit jazykový cit a rozvíjet komunikační dovednosti.¹⁸

Kniha mě zaujala poutavými říkankami a jazykolamy, které jsou pro děti předškolního věku srozumitelné a zábavnou formou vedou k procvičování a rozvíjení řeči.

Strč prst skrz krk

Žánr: literatura naučná, logopedie

Počet stran: 87

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 4 let

V bohatě ilustrované publikaci najdeme soubor krátkých, jednoduchých říkadel, písniček, jazykolamů, her a úkolů, které podporují rozvoj řečových a vyjadřovacích schopností. Rozšiřování slovní zásoby, zrakové a sluchové vnímání. Rozvíjí u dětí smysl pro rým a rytmus, představivost a fantazii.¹⁹

Kniha před mnoha lety zaujala mě i mou dceru. Při společném čtení, řešení zábavných hádanek, rébusů, opravování popletených básniček a malování, jsme si užily chvíle plné užitečné zábavy.

Žvanda a Melivo

Žánr: literatura naučná

Počet stran: 96

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 5 let

Bohatě ilustrovaná kniha vybízí dětského čtenáře k mluvení. Dle zaměření ji lze rozdělit do tří okruhů. V první části děti vycházejí z toho, co znají z každodenního života. Procvičují barvy, poznávají materiály, souvislosti a činnosti. Druhý okruh je zaměřen na rozvoj jazyka skrze hledání protikladů, stupňování, zdrobňování, přirovnání, hledání slov významově podobných, nebo odlišných. Třetí část je zaměřena převážně na rozvoj komunikace. Děti vypráví podle obrázku, popisují situace či doplňují pohádky. Mohou do knihy kreslit a psát. Po celou dobu děti k aktivní

¹⁸ STARÁ, Ester. *Žežicha se neříká: logopedické říkanky, zábavné úkoly, jazykolamy*. 1. vydání.

Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2004. ISBN 80-7200-981-8. 2. vydání – název: Logopedie: Žežicha se neříká. 2013, 3. vydání -2022

¹⁹ STARÁ, Ester. *Strč prst skrz krk*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0857-8.

spolupráci motivují dva panáčky Žvanda a Melivo. Jednotlivá zadání mohou mít více řešení.²⁰

Kniha měla velký úspěch, o čemž svědčí její opětovné vydávání. Čtenáři ji označují jako skvělou pomůcku k procvičení mluvidel, rozvíjení slovní zásoby a dalších dovedností. Knihu oceňují i po grafické stránce.²¹

Mařenka už říká Ř!

Žánr: literatura naučná, logopedie

Počet stran: 96

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Kniha je plná básniček, úkolů a her, které vhodně rozvíjejí nejen komunikační schopnosti dítěte, ale i schopnost rozlišovat jednotlivé hlásky na začátku, uvnitř a na konci slova. Každé hlásce v abecedě je věnována dvojstránka, obtížnějším písmenům je věnováno více pozornosti. Navíc je u nich uvedený přehledný a srozumitelný návod, jak písmenko správně vyslovit a připojena nabídka slov k procvičování.²²

Logopedická publikace je určena předškolákům a jejich rodičům, kteří mohou společně trénovat správnou výslovnost hlásek v domácím prostředí. Může však dobře sloužit i učitelům a logopedickým pracovníkům.

Povíš mi to?

Žánr: literatura naučná, logopedie

Počet stran: 88

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 5 let

Kniha obsahuje třicet šest rozmanitých konverzačních témat, každému je věnována dvojstránka. Dětem jsou pokládány jednoduché otázky, na které odpovídají. Pomocí obrázků, které dokáží popsat, se učí přemýšlet, tvořit slova, větná spojení a správně se vyjadřovat. Zábavnou formou procvičují tvary, počítání, členy lidské i zvířecí rodiny a jejich příbytky, dopravní prostředky, nebo hledají rozdíly, či čtou obrázkové věty. Používají slova nadřazená a podřazená, učí se používat správné slovesné časy. Orientují se v prostoru, zjistí co je rým, hledají zvukové odlišnosti a na závěr se pokusí doplnit slova básně. Při práci s knihou je důležitá aktivní spolupráce dospělých, s knihou lze pracovat mnoha rozličnými způsoby.²³

Kniha je čtenáři hodnocena velmi kladně, baví děti i dospělé. Oceňují zejména mnoho témat k povídání z každodenního života a barevné veselé ilustrace.²⁴

²⁰ STARÁ, Ester. *Žvanda a Melivo: cvičení na rozvoj slovní zásoby*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2188-5. 2. vydání – 2013, 3. vydání - 2018

²¹ Žvanda a Melivo. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/zvanda-a-melivo-131467>

²² STARÁ, Ester. *Mařenka už říká Ř!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: 65. pole, 2012. Políčko. ISBN 978-80-87506-08-0. 2. vydání 2021

²³ STARÁ, Ester. *Povíš mi to?: hravé rozšiřování slovní zásoby*. 1. Vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3686-3.

²⁴ Povíš mi to?. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/povis-mi-to-hrave-rozsirovani-slovni-zasoby-s-otaznikem-237439>

3.2 Leporela

Zvířátka a loupežníci

Žánr: publikace pro nejmenší děti, leporelo

Počet stran: 16

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: od 1 do 3 let

Klasické leporelo s minimem textu a krásnými barevnými obrázky je určeno úplně nejmenší věkové kategorii čtenářů.²⁵

Jedééém

Žánr: publikace pro děti, leporelo

Počet stran: 28 nečíslovaných stran

Ilustrátor: Marie Urbánková

Věková kategorie: pro děti od 3 let

Tato interaktivní kniha je plná překvapení. Zábavnou formou seznamuje nejmenší čtenáře se vším, co jezdí, létá a plave. Kniha je vytištěna na kvalitním tužším papíře a její zvláštností jsou odklápěcí okénka. Součástí balení je i plakát a sada dopravních prostředků, které si děti mohou vystříhnout. Moucha Elka, která se ukrývá na každém obrázku a vše fotograficky dokumentuje, dětem postupně představí 13 dopravních prostředků a pracovních strojů.²⁶

Kniha si i přes poměrně vysokou pořizovací cenu své kupce a čtenáře našla. Nároční čtenáři oceňují vysokou kvalitu zpracování a tematicky koncipovanou knihu označují za velmi zajímavou.²⁷

Aport, Fousku!

Žánr: publikace pro děti, leporelo

Počet stran: 22 nečíslovaných stran

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 2 let

Jedná se o leporelo s pevnými listy, krásnými jednoduchými ilustracemi a minimem veršovaného textu. Vypráví o pejskovi Fouskovi, který má aportovat svému pánovi Láďovi klacíček, ale pokaždé přinese něco jiného. Až se mu to nakonec s pomocí psí slečny povede. Láďa získá nejen klacík, ale i srdce majitelky druhého pejska a už nechodí venčit svého psa sám.²⁸

Čtenářům se leporelo líbí, oceňují krásné ilustrace a jednoduché, snadno zapamatovatelné rýmy.²⁹

²⁵ STARÁ, Ester. *Zvířátka a loupežníci*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2002. ISBN 80-7200-146-9

²⁶ STARÁ, Ester. *Jedééém!*. 1. vydání. Ilustrovala Marie URBÁNKOVÁ. Praha: Pop-Pap, 2018. ISBN 978-80-906625-9-9.

²⁷ Toulky s Elkou. *Iliteratura.cz* [online]. 2019 [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41009-stara-ester-jedeee>

²⁸ STARÁ, Ester. *Aport, Fousku!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2020. Políčko. ISBN 978-80-88268-41-3.

²⁹ Aport, Fousku!. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/aport-fousku-453150>

3.3 Pohádky

A pak se to stalo

Žánr: pohádky

Počet stran: 56

Ilustrátor: Martina Matlovičová

Věková kategorie: pro děti od 6 let

Kniha obsahuje deset krátkých pohádek. Hlavní postavou každého příběhu je malé dítě, které má nějaký nešvar. Jednotlivé příběhy se odehrávají doma, venku, ale také ve školce, nebo na pouti. Kniha je psána bohatým spisovným jazykem, vhodným k rozšiřování dětské slovní zásoby, občas proložená hovorovými výrazy. Cílem knihy je ukázat dětem nepěkné zlozvyky a uklidnit rodiče, že v tom nejsou sami.

Pohádky jsou o dětech, které neposlouchají, nebo se nehezky chovají, do té doby, dokud se nestane něco neuvěřitelného. Helenka si začala mýt a česat vlasy, ale až poté, co se jí vlásky zadrchaly do podoby paláce a tam se nastěhovaly vešky. Láďa se naučil způsobně stolovat tehdy, když po rajske omáče celý zčervenal a při schovávané ho hned našli. Od té doby, co Pét'u omotaly rozvázané tkaničky a přišel pozdě do školy, je už nikdy zavázat nezapomněl. Marcelovi se nudle u nosu nafoukla jako balon a odletěl až do ZOO, od této příhody už vždy používal kapesník. Kamilce, která ve školce pořád žalovala, až z toho začala kokodákat, brzy došlo, že se žalovat nemá. Poté co Aniče utekly bačkory a musela je honit po celém domě, si je již about nezapomínala. Jen co větve spirálovníku ušatého vypadly Rudovi z uší, už na nic nečekal a běžel si je umýt. Zuzce se z toho, že si nečistila zuby, zamkla pusinka a šla otevřít, až když našla ten správný klíč a tím byl zubní kartáček. Max přestal všem škodit až poté, co se stal pro každého neviditelným, a Pavlík se naučil uklízet hračky, protože ho málem opustily.³⁰

Čtenáři označují knihu jako neocenitelného pomocníka při výchově dětí. Líbí se jim délka příběhů, časté výhrady směřují k ilustracím, které čtenáře nezaujaly.³¹

Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem

Žánr: pohádky

Počet stran: 64

Ilustrátor: Martina Matlovičová

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Kniha obsahuje příběh, kde nechybí láska, legrace, odhodlání, napětí, ani překvapivý závěr. Hlavními postavami jsou dvě prasátka Chrochtík a Kvikalka, která se spolu vydají na dlouhou cestu. Děj se odehrává na různých místech, podle toho kudy právě putují. Příběh je doplněn zajímavými kolážemi a postavičkami zvířátek s komiksovými bublinami, plných vtipných poznámek. Zvláštností je barevné odlišení jednotlivých rolí. Kniha je napsaná jazykem srozumitelným i pro mladší čtenáře. Cílem díla je uvědomit si, že bychom si měli vážit toho, co máme, a ne se pořád za něčím honit.

Prasátka spolu žila šťastně a spokojeně, měla pěkný domek a hodné sousedy. Vše se změnilo poté, co se Kvikalka dozvěděla o blýskavém prasátku, které toužila spatřit.

³⁰ STARÁ, Ester. *A pak se to stalo!*. 1. vydání. Ilustrovala Martina MATLOVIČOVÁ. V Praze: Albatros, 2010. ISBN 978-80-00-02598-8. 2. Vydání - 2020

³¹ *A pak se to stalo!*. : *databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/a-pak-se-to-stalo-42518?orderBy=new&str=2>

Chrochtík, který ji měl moc rád, se rozhodl, že ho půjdou hledat. V lese potkali sovu a ta jim poradila, že musí jít za sluncem. Došli až do města, kde potkali další zvířátka a museli čelit různým nástrahám a nebezpečím. Ovšem naděje se nevzdali a pořád hledali tu správnou cestu, která je dovede k cíli. Když vylezli na vrchol kopce, spatřili třpytící se rybník, který svým tvarem připomínal prasátko. Jen kousek od rybníka stál jejich domeček, kam se vrátili a kde se zase měli rádi a dobře se jim tam žilo.³²

Dílo má u čtenářů úspěch, oceňují především nápadité, vtipné ilustrace a poutavý příběh s pointou.³³

Dům za mlhou

Žánr: pohádky

Počet stran: 64

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 7 let

Tato kniha umožní dětem dotvářet ilustrace tajemného příběhu. V dárkovém boxu, který je součástí balení, najdou vše, co k tomu budou potřebovat. Hlavní postavou příběhu jsou dva kamarádi Anežka a Tomáš. Jejich dobrodružství se odehrává ve starém domě. Cílem knihy je rozvoj fantazie a kreativity, čtenář se seznámí s různými technikami kresby.

Anežka s Tomášem se ocitnou ve starém tajemném domě za mlhou. Procházejí jednotlivými pokoji, kde se postupně seznamují s jeho záhadnými obyvateli. Všichni mají velké obavy z Prázdného pána, v jehož přítomnosti se nikdo necítí dobře, na každého padne tíseň a nejistota. Děti přinášejí do domu radost a naději. Když se nakonec setkají s Prázdným pánem, tak i toho se jim podaří přesvědčit, že je na světě krásně a vždy se najde mnoho důvodů k radosti.³⁴

Čtenář hraje důležitou roli v příběhu při dokreslování ilustrací. Náповědou mu jsou na okrajích stránek čísla v šestiúhelnících. Číslo označuje jakou tvrdost tužky nejlépe použít a žlutý text s instrukcemi, jak při práci postupovat. Postupně si vyzkouší různé techniky kresby. Jak se bude vše vyvíjet, zaleží z velké části i na jeho fantazii a kreativitě.

Čtenáři oceňují originální nápad. Kniha, do které se musí kreslit, čtenáře vtáhne do děje a zapojí jeho fantazii. Tím, že si knihu sami dotvoří, nemůže být žádná stejná.³⁵

Dušinka, víla věcí

Žánr: pohádky

Počet stran: 80

Ilustrátor: Lucie Dvořáková

Věková kategorie: pro děti od 5 let

Kniha obsahuje sedm pohádek plných zázraků. Je napsaná spisovným jazykem s bohatou slovní zásobou, objevují se zde prvky personifikace a častá přímá řeč. Hlavními postavami jsou děti s bujnou fantazií a Dušinka víla věcí. Pohádky se odehrávají doma nebo v přírodě. Cílem díla je rozvoj dětské fantazie a představ.

³² STARÁ, Ester. *Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem*. Ilustroval Martina MATLOVIČOVÁ. V Praze: 65. pole, 2012. Políčko. ISBN 978-80-87506-09-7.

³³ Chrochtík a Kvikalka. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-23]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/chrochtik-a-kvikalka-124002>

³⁴ STARÁ, Ester. *Dům za mlhou: kniha, do které se může - musí kreslit*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2013. Políčko. ISBN 978-80-87506-37-0. 2. vydání - 2019

³⁵ Dům za mlhou. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-26]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/dum-za-mlhou-189009>

V každé pohádce vystupuje maličká vzácná víla Dušinka, kterou může spatřit jen ten, kdo si váží věcí a umí jim naslouchat. A protože to děti umějí, zažívají s ní místo nudy, neobyčejná dobrodružství. Dokáží létat na obláčku z vyšlehaných bílků, při úklidu nákupu si hrají na schovávanou na stole mezi koblihami, nebo se kloužou na ledové klouzačce z obyváku až do ložnice a přitom se koulují zmrzlinovými koulemi.³⁶

Některým čtenářům se příběhy moc nelíbily, jiní oceňují zajímavé prolnutí reality s fantazií.³⁷

Koho sežere vlk?

Žánr: pohádky

Počet stran: 64

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 6 let

V knize je představeno 7 nejznámějších pohádek v podobě malovaného čtení. Řada slov je nahrazena obrázky a to ve dvou variantách, v jedné správné a druhé popletené. Kniha je psaná jednoduchým spisovným jazykem vhodným pro začínajícího čtenáře. Účelem díla je vnímat text, rozlišovat obrázky, rozvíjet slovní zásobu.

Kniha obsahuje pohádky Červená Karkulka, Budulínek, Perníková chaloupka, O veliké řepě, Zvířátka a loupežníci, O Otesánkovi, O neposlušných kůzlátkách. Je jen na čtenáři, zda zvolí klasickou verzi pohádky, nebo neobvyklou. Popletená varianta, kdy Červená Karkulka potká v lese místo vlka krokodýla, ten však nespokojí Karkulku, ale husu a nakonec okolo chaloupky nepůjde myslivec, ale vodník, zaručeně pobaví dětského i nejednoho dospělého čtenáře.³⁸

Kniha nadchla nejen děti, ale i dospělé čtenáře. Oceňují skvělé ilustrace i neobvyklé, vtipné varianty příběhů.³⁹ Pohádky jsem četla v ranní družině a popletené příběhy měly takový úspěch, že děti nechtěly odcházet do tříd a těšily se na další.

Šedík a Bubi

Žánr: pohádky

Počet stran: 96

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 5 let

Kniha obsahuje příběh, který je rozdělen do třinácti kapitol. Je vhodná pro začínající čtenáře, dyslektiky i pro nejmenší, kteří „čtou“ hlavně z obrázků. Kniha je psaná frontem Dyslexie od holandského designéra Christiana Boera. Jednotlivé slabiky jsou barevně rozlišené a jsou dál od sebe, aby text nesplýval. Text je členěný na krátké úseky, prokládaný ilustracemi, stripy a komiksy.⁴⁰ Hlavní postavou je opuštěný kocourek Šedík a jeho kamarádka čepice Bubi, příběh se odehrává v pekařství. Cílem knihy je vyzdvihnout důležitost přátelství.

³⁶ STARÁ, Ester. *Dušinka, víla věcí*. 1. vydání. Ilustrovala Lucie DVOŘÁKOVÁ. V Praze: 65. pole, 2013. Políčko. ISBN 978-80-87506-30-1.

³⁷ Dušinka, víla věcí. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/dusinka-vila-veci-182326>

³⁸ STARÁ, Ester. *Koho sežere vlk?: 7 pohádek, jak je znáte i neznáte*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2017. Políčko. ISBN 978-80-87506-89-9.

³⁹ Koho sežere vlk?. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/koho-sezere-vlk-342642>

⁴⁰ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6.

V pekařství se kočičí mámě Míle narodí tři koťata Fous, Lap a Šedík. Posledního Šedíka všichni odstrkují, a když jim jednoho dne máma odejde, uteče na půdu. Ve staré skříni si udělá vlastní pelíšek a potká se zde s pletenou čepicí Bubi. Bubi je čepicový duch, tím se stávají čepice, které jsou ztracené, a do roka je nikdo nenajde. Společně zažijí mnoho dobrodružství, vystraší nezbedné bratry, zachrání myš, pomohou i zraněnému netopýrovi. Na podzim začala být Bubi smutná, chtěla by někomu patřit, dělat mu radost, chodit s ním ven, hrát ho, tuhnout mrazem a roztávat. Šedík nakonec její přání splní i za cenu toho, že ji ztratí, a seznámí čepici s holčičkou Olou. Z Bubi se stala ta nejšťastnější čepice na světě, ale ani Šedík nezůstal sám, vrátila se k němu jeho máma Míla, která je na čas opustila, aby se mohli postavit na vlastní nohy.⁴¹

Čtenáři si tuto knihu zamilovali, líbí se jim nádherné, jednoduché ilustrace i milý, něžný, vtipný i dobrodružný příběh. Obdivují skvělý nápad jak začínajícím čtenářům, nebo těm, kterým ve čtení něco brání, například dyslexie, čtení usnadnit.⁴²

Milda a Milda

Žánr: pohádky

Počet stran: 80

Ilustrátor: Linh Dao

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Autorka při psaní knihy vycházela z psychologie barev a ty následně přiřadila k základním emocím jako je smutek, vztek, nejistota, radost. Hlavními postavami příběhu jsou dobří duchové hlídek Milda a hlídka Milda. Pomocí ilustrací může čtenář v každé kapitole zjistit, jak se hlídka zrovna cítí, protože podle svých pocitů mění barvy. Děj knihy se odehrává v prostředí mateřské školy. Kniha je psaná spisovným jazykem, často se v ní vyskytují slova kladně citově zabarvená. Cílem díla je pomoci dětem, aby se ve svých pocitech a emocích lépe vyznaly, dokázaly je popsat a povídat si o nich.

Duchové hlídek Milda a hlídka Milda bydlí ve školce. Jsou většinou neviditelní, ale paní učitelky tuší, že tam jsou. Pomáhají dětem v průběhu celého školního roku. Musí se pořádně snažit a na malé uličníky dávat pozor, když si hrají, na procházkách, při obědě a nezahálí, ani když děti spí. Odpoledne musí vše připravit na další den a pak už si spolu sami hrají, povídají a odpočívají. Společně s dětmi zvládnou čerty, pořádné bobování, těšení na Vánoce, karneval i závěrečnou besídku. A když holky a kluci přijdou před prázdninami naposledy, jsou z toho smutní, ale jen chvíli. Milda s Miládkou budou o prázdninách spolu a už teď se těší na nové děti, které po prázdninách začnou chodit do školky.⁴³

Čtenářům se kniha líbí, oceňují autorčin hravý humor, podařené ilustrace i nápad seznámit malé čtenáři s lidskými emocemi zábavnou formou.⁴⁴

⁴¹ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6.

⁴² Šedík a Bubi. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/sedik-a-bubi-362637>

⁴³ STARÁ, Ester. *Milda a Milda: jakou barvu má radost?*. 1. vydání. Ilustrovala Linh DAO. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5338-9.

⁴⁴ Milda a Milda. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 Databazeknih.cz [cit. 2022-10-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/milda-a-milda-420360>

3.4 Naučná literatura pro děti a mládež

Největší přání

Žánr: literatura naučná

Počet stran: 40

Ilustrátor: Daniela Olejníková

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Kniha vznikla ve spolupráci s organizací *Člověk v tísní* v rámci mezinárodního projektu *Global Schools*. Metodika ke knize s odborně zpracovanými aktivitami je volně ke stažení. Hlavní postavou příběhu je modrý plyšový koník s odlišně přišitou cedulkou, který putuje lodí z Asie, kde byl vyrobený, až do hračkářství v Evropě. Cílem knihy je seznámit dětského čtenáře s vážnými globálními tématy jako je dětská práce, lidská práva, neúplná rodina, vzájemná závislost, migrace.⁴⁵

Modrého koníka, který je trochu jiný než ostatní, díky chybně umístěné cedulce, ušila chudá dívka v Asii. Po dlouhé cestě lodí se dostane až do hračkářství v Evropě, kde ho koupí holčička Rahíma jako dárek pro kamaráda Sama. Sam by si ze všeho nejvíc přál být s tatínkem a hromady dárků a hraček ho nezajímají. Koník se tak připlete mezi odpadky, odkud ho vysvobodí hospodyně, donese ho domů a daruje své dceři Terezce. Nakonec se koníkovi, který dostane jméno Opálek, splní jeho největší přání, aby ho měl někdo rád.⁴⁶

Kniha pocitů

Žánr: literatura naučná

Počet stran: 96

Ilustrátor: Milan starý

Věková kategorie: pro děti od 8 let

Kniha psaná formou encyklopedie s příběhy a komiksy pomůže dětem začít přemýšlet o svých pocitech, popsat je a povídat si o nich. Je rozdělena do třinácti kapitol, ve kterých se prostřednictvím pěti kamarádů seznámí se stavy a okolnostmi, kdy pocítujeme štěstí, smutek, strach, odvahu, lásku, žárlivost i nudu. Každá z emocí je vyjádřena krátkou básničkou, srozumitelně popsaná a barevně odlišená. Čtenář se dozví, za jakých okolností pocit vnímáme, jak ho cítíme, co s ním všechno souvisí a jak se ho případně zbavit, nebo s ním pracovat.⁴⁷

Čtenářům se líbí, jak jsou pocity jasně a srozumitelně vysvětleny. I když je kniha zaměřena na dětské čtenáře, mnohdy může pomoci i dospělému čtenáři k tomu, aby se lépe vyznal sám v sobě.⁴⁸

⁴⁵ STARÁ, Ester. *Největší přání*. 1. vydání. Ilustrovala Daniela OLEJNÍKOVÁ. Praha: 65. pole, 2017. Políčko. ISBN 978-80-87506-97-4.

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ STARÁ, Ester a Jana DRÁBEROVÁ. *Kniha pocitů: jak se vyznat v sobě i ostatních*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Pasparta, 2022. ISBN 978-80-88429-16-6.

⁴⁸ Kniha pocitů - Jak se vyznat v sobě a v ostatních. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-31]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/kniha-pocitu-jak-se-vyznat-v-sobe-a-v-ostatnich-491816>

Nauč Edu abecedu

Žánr: literatura naučná

Počet stran: 128

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 5 let

Doplňovací kniha je určena dětem, které se hravou formou chtějí naučit číst a psát všechna písmenka abecedy. Děti se nejprve seznámí s grafickou podobou písmen, následují úkoly a cvičení, ve kterých s danými písmenky pracují. Písmena obtahují pastelkou, tím získávají správný nácvik tvaru, uvolní ruku a procvičují grafomotoriku, vyhledávají je ve slovech a na obrázcích. Mohou do knihy kreslit, hledají rozdíly mezi dvěma obrázky, procvičují orientaci, či počet slabik. Díky těmto aktivitám si děti samy přečtou jednoduchá slova na konci knihy.⁴⁹

Knihy je určena k předškolní přípravě, nebo v začátcích školní docházky, k rozvoji slovní zásoby, vyjadřování, sluchovému a zrakovému rozlišování, či k rozvoji kreativity a pozornosti.

3.5 Poezie pro děti

Každý bulí nad cibulí

Žánr: poezie

Počet stran: 80

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 6 let

Knihy obsahuje 50 vtipných a chytrých básniček. Verše svou hravostí osloví nejen dětské čtenáře, ale i jejich rodiče. Najdou v knize básničky o lekávě babičce, uplakané Broně, učiteli, mořské panně, pirátech, psech, melounu, tykvi, vysavači, žehliče, nebo o masožravé kytce.⁵⁰

Verše můžeme jen číst, ale je možné s nimi i dál pracovat. Snadno zapamatovatelné rýmy mohou děti doprovázet tleskáním, či hrou na jednoduchý hudební nástroj.

Cílem knihy je uvědomit si bohatost jazyka a zvukomalebnost řeči. Pomocí rytmu a rýmu rozvíjet řečové dovednosti, dětskou představivost a smysl pro humor.

Čtenáře současná kniha dětských básní nadchla, líbí se jim hra se slovy, zvukem a významy. Někteří oceňují i výtvarné zpracování knihy, jiným se ilustrace nelíbí.⁵¹

Ó, ó, ó vajíčko!

Žánr: poezie

Počet stran: 80 nečíslovaných stran

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 4 let

Knihy obsahuje veršovaný příběh ze života hmyzu. Součástí velkoformátové knihy je CD s 13 písničkami a dramatinovaným textem, který spolu s dětmi vypráví a zpívá Marta Isoová. Autorka si hraje se slovy, v originálních a melodických verších

⁴⁹ STARÁ, Ester. *Nauč Edu abecedu*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia Group, 2021. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-242-7173-6.

⁵⁰ STARÁ, Ester. *Každý bulí nad cibulí*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Paseka, 2017. ISBN 978-80-7432-791-9.

⁵¹ Každý bulí nad cibulí. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/kazdy-buli-nad-cibuli-342499>

se objevují novotvary a hovorové výrazy. Hlavní postavou je malý, ošklivý houseňák Pepa. Příběh se odehrává v hmyzí říši. Účelem knihy je dětského čtenáře nejen pobavit, ale i představit jednotlivá vývojová stadia motýla a další členy hmyzí rodiny.

Na počátku příběhu je vajíčko, kterému osud věští tři sudičky, první mu dá do vínku, že bude silný, chrabří a krásný, druhá mu ovšem předpoví, že bude „*hnusnej jak zadek*“⁵² třetí sudička se pokusí vše zachránit a prorokuje, že se dobrým skutkem co nevidět změní. Z vajíčka se vyklubou ošklivý houseňák Pepa, který se hned na začátku své dlouhé cesty nejprve zamiluje do kolem letící vosy. Při putování za svou vyvolenou koná dobré skutky. Pomáhá všude tam, kde je potřeba a po každém vykonaném dobrém skutku, se mění jeho podoba. Na konci putování najde svou opravdovou lásku a vyklubou se z nich krásní motýli.⁵³

Vtipná a současně poučná kniha je velmi kladně hodnocena čtenáři všech věkových kategorií. Líbí se jim text, ilustrace i CD s písničkami a dramatizovaným textem.⁵⁴

3.6 Přísloví

Až se ucho utrhne

Žánr: pro děti a mládež, Citáty a přísloví

Počet stran: 120

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 6 let

Knihy obsahuje 50 ilustrovaných více či méně známých přísloví. Přísloví jsou určena začínajícím i pokročilejším čtenářům. Na každé dvojstraně je jedno přísloví. Pokud existuje další varianta s podobným významem, i ta je uvedena. Jednotlivá moudra doplňuje celostránkový komiks, který vtipně vystihuje smysl a pomáhá dětskému čtenáři pochopit význam přísloví a z něj plynoucí ponaučení. Na začátku a na konci knihy si děti mohou vyzkoušet kontrolní kvíz. Cílem knihy je rozvíjet logické a intuitivní myšlení, schopnost porozumět zkratce.⁵⁵

Někteří čtenáři očekávali od knihy více – nějakou zajímavost, nebo výklad. Byli zklamaní, že se jedná o soubor přísloví. Některým přišlo zajímavé, jak ilustrace vystihují smysl přísloví, jiní označují ilustrace za svérázné a vůbec se jim nelíbily.⁵⁶

⁵² STARÁ, Ester. *Ó, ó, ó, vajíčko!*. 1. Vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2019. Políčko. ISBN 978-80-88268-14-7. s. 11

⁵³ Tamtéž

⁵⁴ *Ó, ó, ó, vajíčko!*. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/o-o-o-vajicko-408794>

⁵⁵ STARÁ, Ester. *Až se ucho utrhne: 50 ilustrovaných přísloví*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Paseka, 2019. ISBN 978-80-7432-930-2.

⁵⁶ *Až se ucho utrhne: 50 ilustrovaných přísloví*. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/az-se-ucho-utrhne-50-ilustrovanych-prislovi-430625>

3.7 Próza s dětským hrdinou

To je jízda!

Žánr: literatura pro děti a mládež, dobrodružné

Počet stran: 88

Ilustrátor: Milan Starý

Věková kategorie: pro děti od 9 let

Dílo obsahuje dobrodružný a napínavý příběh pěti kamarádů, které mimo jiné spojuje záliba v jízdě na skateboardech a in-line bruslích. Děj se odehrává převážně v areálu starého kláštera. Kniha je napsána spisovným jazykem, objevují se zde hovorové výrazy, které děti ve vzájemné komunikaci běžně používají. Cílem knihy je ukázat čtenářům důležitost odvahy, přátelství a mezilidské vztahy.

Sourozenci František, Julie a jejich kamarádi Kuba, Martin a Simča, chodí tajně jezdit na skateboardech a kolečkových bruslích do areálu starého kláštera, kde objevili starou sýpku s plošinami, které vypadají jako U-rampy. Jednou při rychlém opouštění areálu děti nachytala paní vrátná, o které pak doma babička vyprávěla, jaký měla těžký život. Za války přišla o celou rodinu. Maminka paní Bílé, tak se vrátná jmenovala, byla Židovka, rodinu raději opustila a tatínek zahynul. Dětem bylo paní Bílé líto, ale brzy na ni zapomněly, protože do jejich školy přijela výprava z Anglie. Pan učitel George Bily, který uměl trochu česky, protože jeho dědeček pocházel z Čech, a několik dětí přijeli na výměnný pobyt. Společně si všichni užili sportovní den. Když Angličané odjeli na výlet, parta se rozhodla jít opět jezdit do kláštera. V areálu ovšem našli v podzemí doupě s lupem, byl tam i ukradený cestovní pas pana Bilyho s pohlednicí, kterou děti už viděli u paní vrátné. Holky se vydaly na policii a kluci na pomoc paní vrátné. Díky dětem byl zloděj odhalen a paní Bílá se dozvěděla, že na světě není úplně sama, ale že se mamince po útěku do Anglie narodil chlapeček. Pan učitel je její synovec. Našli se díky stejné pohlednici, kterou mu dal tatínek, bratr paní Bílé. To byla jejich jediná památka na maminku. Paní vrátná byla dětem moc vděčná a zařídila jim, že mohou v areálu kdykoliv jezdit.⁵⁷

Někteří čtenáři knihu ani nedočetli, jiným se líbí kombinace textu s komiksem.⁵⁸

Jak se Josífek s Jožinkou ztratil a nevěděl o tom

Žánr: literatura pro děti a mládež, dobrodružné

Počet stran: 80

Ilustrátor: Filip Pošivač

Věková kategorie: pro děti od 6 let

Kniha je věnovaná všem, co se našli. Hlavní postavou příběhu je malý kluk Josífek a jeho plyšová myška, kteří se ztratí v nákupním centru. Cílem díla je ukázat čtenáři, že vždycky najdeme ty, které hledáme, jen si musíme uvědomit, že nám schází.

Při nákupu nových tenisek se malý Josífek se svou plyšovou myškou ztratí rodičům v nákupním centru. Zběsile utíkají před obrovským maskotem Myšákem, probíhají různými obchody, poznávají se s prodáváči i jinými zákazníky. Schovávají se na neobvyklých místech a čelí mnohým nebezpečným nástrahám. Že se ztratili, si Josífek

⁵⁷ STARÁ, Ester. *To je jízda!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Albatros, 2012. ISBN 978-80-00-02905-4.

⁵⁸ *To je jízda!*. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-03]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/to-je-jizda-130256>

uvědomí až v hračkárně, ale to už mu na pomoc spěchá mladík v myším převleku a po chvíli se šťastně shledá s maminkou i tatínkem.⁵⁹

Čtenáři dílo převážně kritizují, zařadili knihu mezi průměrná díla. Očekávali větší dobrodružství, poukazují na to, že kniha je spíš o ilustracích než o příběhu.⁶⁰

Jednooké strašidlo

Žánr: literatura pro děti a mládež, dobrodružné

Počet stran: 37

Věková kategorie: pro děti od 6 let

Dílo obsahuje napínavý příběh o partě dětí. Je jednou z knih, kterou je možné objednat díky projektu JáHrdina pro konkrétní dítě. Koncept knihy na jméno zaštiťuje nakladatelství *Modrý Slon*. Tento projekt vznikl v roce 2006 na podporu čtení u dětí.⁶¹ Cesta k personální knížce je jednoduchá. Po vybrání pohádkové knihy už jen stačí vyplnit jména dvou hrdinů, místo, kde se bude příběh odehrávat, a věnování. V textu knihy se následně budou objevovat přímo zadaná jména a tím se stanou hlavními hrdiny příběhu.⁶²

Parta holek a kluků tráví letní prázdniny u babičky ve Lhotce. Jak už to o prázdninách bývá, zažívají mnoho dobrodružství. Na nedalekém kopci si vybudují základnu v podobě bunkru s rozhlednou, ve které nacházejí lističky s podivnými symboly. Děti se pustí do pátrání a snaží se zjistit, zda tajné znaky maluje Jednooké strašidlo, či někdo úplně jiný.⁶³

Kniha psaná na míru pro konkrétní dítě je zajímavý a originální nápad, jak děti inspirovat ke čtení.

⁵⁹ STARÁ, Ester. *Jak se Josífek s Jožinkou ztratil a nevěděl o tom*. 1. vydání. Ilustroval Filip POŠIVAČ. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3826-3.

⁶⁰ Jak se Josífek s Jožinkou ztratil a nevěděl o tom. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/jak-se-josifek-s-jozinkou-ztratil-a-nevedel-o-tom-263183>

⁶¹ Nakladatelství Modrý slon. *Jahrdina.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.jahrdina.cz/Stranky/O-nas>

⁶² Vytvoř knížku. *Jahrdina.cz/Vytvor-knizku/* [online]. © JáHrdina.cz 2010-2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.jahrdina.cz/Vytvor-knizku/>

⁶³ Jednooké strašidlo. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008–2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/jednooke-strasidlo-487100>

4 Nominace a získaná knižní ocenění literární tvorby autorky

Přehled nominací a získaných knižních ocenění autorky je bohatý. Zahrnuje:

- *Aport, Fousku!* – nominace na Zlatou stuhu 2021.
- *Jedéém!* – White Raven - International Youth Library 2020.
- *Ó, ó, ó, vajíčko!* – nominace na Nejkrásnější kniha – PNP – 2020.
- *Největší přání* – projekt v programu Varianty, Člověk v tísní – 1. cena Eduína 2019.
- *Šedík a Bubi* – White Raven – International Youth Library 2019.
- *Šedík a Bubi* – SUK – Čteme všichni – 3. místo – nejoblíbenější dětská kniha 2018.
- *Největší přání* – nominace na Nejkrásnější kniha – PNP – 2018.
- *Každý bulí nad cibulí* – SUK – Čteme všichni – Cena Noci s Andersenem 2017.
- *Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem* – Zlatá stuha 2013.
- *A pak se to stalo!* – White Raven – International Youth Library 2011.⁶⁴

Literární tvorba autorky byla několikrát oceněna.

V roce 2011 získala její kniha *A pak se to stalo!* ocenění White Raven, které uděluje prestižní mezinárodní knihovna pro děti a mládež *International Youth Library*. Toto ocenění získala v roce 2020 i kniha *Jedéém!*

Dílo *Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem* bylo v roce 2013 oceněno výroční cenou Zlatá stuha, která se jako jediná v České republice zaměřuje na ocenění výhradně dětské literatury.

Cenu Noci s Andersenem získala v roce 2017 kniha básní *Každý bulí nad cibulí*. Dílo *Šedík a Bubi* se umístilo na 3. místě – Nejoblíbenější dětská kniha 2018. Tyto ceny za literaturu pro děti a mládež uděluje *Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského*.

Kniha *Největší přání* získala jako součást projektu 1. místo v ceně EDUína 2019 za inovace ve vzdělávání.

Sama autorka je patronkou soutěže *Zlaté dítě*. Jedná se o celoroční soutěž pro rodiny nebo skupiny, které si vyberou jeden z nominovaných či oceněných titulů z uplynulých ročníků *Zlaté stuhu* a nechají ho ožít. Dovoleno je vše: účastníci mohou skládat básně, písně, nakreslit vlastní ilustrace, natočit trailer, vyrobit loutky, založit facebookové stránky či se nechat inspirovat k vytvoření své vlastní knihy. Autoři nejlepších projektů získají knižní odměny a jsou pozváni na slavnostní udílení výročních cen.⁶⁵

⁶⁴ Stará Ester: O mě. *Esterstara.webnode.cz/o-nas/* [online]. [cit. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://esterstara.webnode.cz/o-nas/>

⁶⁵ Zlaté dítě. *Zlatastuha.cz* [online]. Praha, © IBBY 2014 [cit. 2022-10-06]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/souteze>

5 Preferovaný literární žánr

Autorka se věnuje výhradně tvorbě pro děti. Nejmenší věkové kategorii jsou určena leporela s minimem převážně veršovaného textu a s bohatými vystihujícími ilustracemi, kterým autorka přikládá velký význam. Když knihu píše, silně si ji vizualizuje, a proto považuje úzkou spolupráci autora a ilustrátora za bezpodmínečně nutnou.

Pro děti předškolního a mladšího školního věku napsala logopedické publikace zaměřené na rozvoj komunikačních dovedností. Tyto publikace jsou určeny nejen k tomu, aby se děti naučily dobře vyslovovat hlásky, ale zaměřuje se i na obsahovou stránku řeči. Při psaní těchto děl si Ester Stará dává záležet, aby na knihy nebylo nahlíženo jako na pouhé učebnice nebo cvičebnice. I zde považuje souhrn ilustrací a textu za podstatnou. Tato díla jsou plná říkadél, her, úkolů a obrázků.

Autorka svou literární tvorbu rozšířila i o poezii. Konkrétně se jedná o sbírku básní *Každý bulí nad cibulí* a veršované dílo *Ó, ó, ó vajíčko!*.

Dále se autorka zaměřuje hlavně na pohádkový žánr, v němž prolíná pohádkový svět se světem reálným (například v knihách *Šedík a Bubi*, *Dušinka víla věcí*, či *Milda a Milda*). V pohádkách se často vyskytují kouzelné proměny, zvířátka přejímají vlastnosti lidí, vyskytují se zde nadpřirozené bytosti. Autorka se zaměřuje na rozvíjení fantazie, kreativity a porozumění textu. Pohádky Ester Staré se odehrávají především v současnosti a mají výrazný didakticko-výchovný potenciál. Ve většině případů řeší úplně obyčejné starosti všedního dne. Mezi specifika pohádek patří zejména příběhy, kde jsou hlavními protagonisty zvířata nebo děti, které statečně bojují s různými lidskými zlozvyky a emocemi. Prostřednictvím vtipu a humoru je poukazováno na nejrůznější nešvary (*A pak se to stalo*). Autorka promyšleně pracuje s pocity a emocemi (*Milda a Milda*, *Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem*, *Šedík a Bubi*). V dílech se často vyskytují prvky personifikace a přímá řeč (*Dušinka víla věcí*). Příběh je vždy vyprávěn do nejmenšího detailu promyšleným způsobem, úzkým propojením textu a ilustrací v kombinaci rozmanitých technik. Text je členěn do kratších odstavců, autorka používá další vypravěčské techniky (například komiksové bubliny). Komiksové stripy a doprovodné ilustrace jsou někdy drobné, jindy celostránkové, ale vždy tvoří harmonický celek. Díla jsou plná hravosti a humoru, avšak každý příběh nabízí vždy něco poučného. Některá poselství jsou jasná a názorná, některá jsou však v pohádkách nenápadně skryta.

V próze s dětským hrdinou *To je jízda!*, či *Jednooké strašidlo*, se zabývá běžnými starostmi a radostmi dětí. Přitažlivě popisuje vztah mezi dospělým a dětským světem. Často vyzdvihuje hodnotu kamarádství a hrdinství.

V dílech Ester Staré si každý najde něco, co ho zaujme. Dětského čtenáře zaručeně pobaví vtipný text, proložený hovorovými výrazy a novotvory, či komiksové stripy a doprovodné ilustrace. Humor má ostatně stěžejní a nezastupitelnou roli v celé autorčině tvorbě. Čtenáři v její tvorbě mohou nalézt různé odkazy, zajímavé pointy, či ponaučení.

5.1 Literatura pro děti a mládež

Jak už vysvětloval spisovatel Karel Čapek, není nedůstojné psát přímo pro děti, ale je nedůstojné psát pro ně špatně. On sám bral svou tvorbu pro děti velmi vážně. Zastával názor, že dětská literatura by měla mít nejbohatší a nejkypřejší jazyk. Je třeba nabídnout

dětem co nejvíc slov, představ a schopností vyjadřovat se: „*Pamatujte si, že slova jsou myšlenky, celý duševní fond*“.⁶⁶

Dětská literatura je určena přímo dětem a mládeži, kteří tvorbu a texty přijímají jako svou četbu. Je určena čtenářům ve věku 3–15 let. Vedle funkce estetické se literatura pro děti a mládež vyznačuje didaktičností. Slouží k procvičování a osvojování mateřského jazyka. Rozvíjí u dětí smysl pro představivost, hodnotovou orientaci, sociální dovednosti, vyvolává podněty k poznávání nových věcí, údajů a souvislostí.⁶⁷

Pro praktickou část bakalářské práce jsem se zaměřila na preferovaný literární žánr autorky, kterým je pohádka.

5.2 Pohádka

Pohádka je vymyšlený příběh, který se odehrává „kdysi a kdesí“, tedy v bezčasové věčnosti a v neurčitém prostředí. Postavy jsou v pohádkách často nadpřirozené víly, vodníci, čerti, ježibaby a mnoho dalších. Objevují se magická čísla a ustálené slovní obraty. Pohádkový příběh je vždy uzavřený a zpravidla vítězí dobro nad zlem. Dle původu rozlišujeme pohádky na lidové neboli anonymní, ty vznikly na základě vyprávění a autorské, umělé, moderní pohádky.⁶⁸

Pohádka jako jedinečný umělecký útvar poskytuje dítěti jak zábavu, tak i ponaučení. Aby mohl mít na dítě patřičný vliv, musí být skutečným uměleckým dílem.⁶⁹

Má-li příběh dítěti obohatit život a podporovat jeho vnitřní růst, musí ovlivňovat všechny stránky jeho osobnosti. Rozvíjet představivost, rozumové schopnosti, pomáhat vyznat se v jeho pocitech, být v souladu s jeho tužbami, brát vážně jeho starosti a strachy a nabídnout řešení takových problémů.⁷⁰

⁶⁶ Čítárny. Rozhovor s Karlem Čapkem o knihách, knihovnách, čtení z roku 1931. *Citarny.cz* [online]. © 2001-2022 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.citarny.cz/knihy-lide/o-knihach-a-lidech/spisovatele-knihy/rozhovor-s-karlem-capkem-o-knihach>

⁶⁷ PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. ISBN 80-7182-124-1. s.209

⁶⁸ MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X. s 472-473

⁶⁹ BETTELHEIM, Bruno. *Za tajemstvím pohádek: proč a jak je číst v dnešní době*. Přeložila Lucie LUCKÁ. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1172-3. s. 20

⁷⁰ Tamtéž s. 11

6 Vývojová specifika dětského čtenáře

Rozvoj dětského čtenářství je ovlivňován celou řadou okolností, jako je motivace, zájem, postoj, vztah, ale především úzce souvisí s proměnami psychické činnosti dítěte.⁷¹

Cílovou skupinou, se kterou budu v praktické části pracovat při ověřování pracovních listů, budou děti mladšího školního věku.

6.1 Raný školní věk (6–9 let)

Vstup dítěte do školy je pokládán za důležitý mezník v jeho životě. V tomto období začíná dítě číst nejčastěji pohádky a příběhy s tematikou dětského života. Osvojování psaného textu ponechává mnohem více prostoru fantazii, osobním vazbám, významovému domýšlení. Přístup dítěte k četbě je velice upřímný a spontánní, nefalšovaný a nepředstírající. Čtenářský rozvoj dítěte chápeme jako součást jeho individuálního vývoje, ale také jako součást společenského včleňování do sociálního života.⁷²

Výrazně se rozvíjí rozumové schopnosti dítěte. Dítě je schopno logických operací, které jsou vázané na konkrétní zkušenost. Dokáže propojit nově získané znalosti, provádět různé myšlenkové transformace, nalézat a obměňovat postupy při řešení daného úkolu.⁷³

Základní sociální a emoční zázemí pro dítě představuje rodina. Ovšem jednou z nejvýznamnějších potřeb dětí školního věku je potřeba kontaktu a přijetí vrstevnickou skupinou. Dítě se postupně zabydluje v roli vrstevníka, spolužáka a kamaráda. Tyto vztahy mají velký vliv na budoucí strategii chování a navazování dalších vztahů.⁷⁴

V tomto období dochází k rozvoji emoční inteligence. Dítě se již lépe vyzná ve svých pocitech a dokáže rozpoznat, chápat a mluvit o emocích jiných lidí. Postupně je schopno své emoce ovládat.⁷⁵

Na konci tohoto období by mělo být dítě schopno přečíst text a podle pokynů s ním pracovat, povídat si o přečteném literárním textu a vyjádřit svůj názor, přednášet z paměti básně vhodného obsahu a rozsahu a skrz četbu rozvíjet další aktivity, jako například výtvarné zachycení děje či dramatizaci příběhu.⁷⁶

⁷¹ CHALOUPKA, Otakar. *Rozvoj dětského čtenářství*. Praha: Albatros, 1982. s. 61

⁷² Tamtéž s. 197 - 205

⁷³ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. s. 45

⁷⁴ Tamtéž s. 338

⁷⁵ Tamtéž s. 305 - 307

⁷⁶ ZBUDILOVÁ, Helena. *Literární výchova ve volném čase*. Jinočany: H & H, 2020. ISBN 978-80-7319-138-2. s. 90

7 Metody práce s textem

Při přípravě týdenního projektu s knihou *Šedík a Bubi* jsem se snažila využít a zkombinovat různé formy práce a výukové metody tak, aby aktivity byly pestré, děti zaujaly a přispěly k jejich všestrannému rozvoji.

Týdenní projekt jsem zvolila záměrně z mnoha důvodů; děti motivuje, učí je spolupráci s ostatními dětmi, diskutovat, řešit problémy, formulovat názory, rozvíjí jejich smyslové vnímání, kreativitu, fantazii a komunikativní dovednosti.

Do projektu jsem zařadila literárně výchovné činnosti, hudebně dramatizační činnosti, výtvarné činnosti a pohybové hry.

Knihy byla postupně předčítána a s textem i ilustracemi se pracovalo různými metodami.

- **Čtení s předvídáním**

Před samotnou četbou byl využit obal knihy a děti byly vyzvány, aby zkusily předvídat, o čem kniha může být. Dle ilustrací mohly určit hlavní postavy a zamyslet se nad příběhem. V průběhu projektu, byly dětem průběžně pokládány otázky, děti se vracely k přečtenému a zamýšlely nad tím, jak se bude příběh dále vyvíjet.

- **Brainstorming**

Výuková metoda, při které dochází k tvůrčímu propojení účastníků. Skládá se obvykle ze dvou částí – sběr nápadů a jejich vyhodnocení. Je vhodná pro práci ve skupině. Tato technika je vhodná pro hledání většího množství kreativních nápadů na určité téma. Nápady jsou zapisovány a po uplynutí času pedagog nápady společně se skupinou vyhodnotí a posoudí dle určených kritérií.⁷⁷

- **Metoda ANO/NE**

Při tvorbě pracovních listů byla několikrát využita metoda ANO/NE a obměněná metoda, kdy děti vybíraly správné odpovědi, které byly označeny písmeny A, B, C, D,...

Touto metodou je vhodná k ověření pozornosti, a zda děti text správně vnímají. Pedagog otázky diktuje nebo je má již předem připravené v psané podobě (pracovní listy) a účastníci individuálně označují správné odpovědi. Poté odpovědi společně vyhodnotí.⁷⁸

- **Doplňování**

Metoda, která rozvíjí čtenářské dovednosti skrze doplňování slov do textu.⁷⁹

- **Rébusy**

Do pracovních listů jsem zařadila přesmyčky a doplňovačky, vytvořila jsem křížovku.

- **Myšlenková mapa**

Jedná se o metodu asociativní, která může být různým způsobem graficky zpracována a jejíž princip je jednoduchý. Ke klíčovému slovu, které se nachází většinou uprostřed, účastníci heslovitě připisují, vše co je napadne. Nápady mohou zakroužkovat a následně s klíčovým slovem propojit linkou.⁸⁰

⁷⁷ ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7. s. 38-39

⁷⁸ Tamtéž s. 348

⁷⁹ Tamtéž s. 301

⁸⁰ Tamtéž s. 333-334

- **Dramatizační metody**

Při přípravě projektu jsem využila i dramatické metody, které rozvíjejí estetické a sociální dovednosti dětí. Mezi tyto metody můžeme zařadit pantomimu, reálné hraní pohybem i hlasem, pohybová cvičení.⁸¹

- **Výtvarné činnosti**

Ilustrace a příběh knihy byly využity i při výtvarných experimentech a pracovních činnostech. Prostřednictvím výtvarných činností, děti poznávají svůj vnitřní svět i svět okolo nich a postupně dochází k formování výtvarného myšlení. Dochází k rozvoji citového a smyslového vnímání.⁸²

⁸¹ ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7 s. 169 - 170

⁸² KALÁBOVÁ, Naděžda. *Pohádkové vzdělávání*. [Praha]: Národní institut dětí a mládeže, 2007. ISBN 978-80-86784-56-4. s. 28

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 Týdenní projekt dle literární předlohy Ester Staré

Cílem praktické části bude vytvoření sady metodických a pracovních listů pro děti mladšího školního věku. Při pročitání autorčiných knih jsem se soustředila na výběr takové knihy, která by nejvíce vyhovovala dané věkové kategorii, pro kterou bude projekt určen. Rozhodla jsem se využít dílo *Šedík a Bubi*, které je vhodné pro začínající čtenáře a tematicky zapadá do zimního období. Obsahuje poutavý příběh, krásné ilustrace a nabízí mnoho zajímavých témat ke zpracování. Popíši praktické využití díla ve volnočasové výchově ke čtenářství.

8.1 Charakteristika zařízení

ZŠ a MŠ Katovice – školní družina

Zřizovatel: Městys Katovice

Právní forma školy: příspěvková organizace

Metodické a pracovní listy vytvořené ke knize *Šedík a Bubi* budou ověřeny v ZŠ a MŠ Katovice ve školní družině žáky druhého a třetího ročníku (v odpoledních hodinách od 13:00 do 14:00, které jsou vyhrazené pro řízenou činnost).

ZŠ Katovice se skládá z hlavní budovy, na kterou je spojovacími chodbami napojena tělocvična, pavilon dílen a školní jídelna s kuchyní.

Škola provozuje školní družinu, která má kapacitu 60 dětí a je určena pro žáky 1. – 4. ročníku. Školní družina se nachází se v hlavní budově v mezipatře v pravé části budovy ZŠ. Má k dispozici jednu velkou samostatnou třídu, malou pracovní třídu na výtvarnou a pracovní výchovu, tělocvičnu, školní pozemek se skleníkem a travnaté hřiště s antukovými lehkootletickými sektory.

Provoz školní družiny probíhá v ranních hodinách od 6:15 hod. do 7:15 hod. a v odpoledních hodinách od 11:05 hod. do 16:00 hod.

8.2 Šedík a Bubi

V praktické části budeme po dobu jednoho únorového týdne pracovat s dílem *Šedík a Bubi*. Kniha obsahuje třináct kapitol, které budou dětem postupně předčítány. Průběžně budou děti pracovat s pracovními listy, věnovat se hudebně dramatizačním a výtvarným činnostem.

8.3 Příprava na týden s knihou

8.3.1 První den – pondělí 6. 2. 2023

Úvodní motivace

Přinesla jsem vám knihu *Šedík a Bubi*, kterou napsala spisovatelka Ester Stará. Ta píše knihy pro předškoláky a pro děti velké, tak jako jste vy. Nejprve psala knihy

logopedické, to jsou takové, které dětem pomáhají procvičovat řeč. Jsou plné říkadel, písniček, jazykolamů, her a úkolů. Také napsala mnoho veselých pohádek, ve kterých vystupují zvířátka nebo děti. Dvě nejúspěšnější pohádkové knihy *A pak se to stalo* a *Chrochtík a Kvikalka* se staly předlohou pro loutkové představení. Za své knihy získala již mnoho cen. Ester Stará píše nejen knížky pro děti, ale věnuje se i logopedii, učí děti správně vyslovovat hlásky a pracuje ve škole jako paní učitelka.

Tato kniha, kterou budeme číst, je vhodná pro děti, které číst začínají, ale i pro starší děti, kterým čtení moc nejde. Jednotlivé slabiky jsou barevně rozlišené a jsou dál od sebe, aby text nesplýval a byl dobře čitelný. Tento nový speciální typ písma vytvořil Christian Boer, který zjistil, že toto písmo čtení usnadňuje. Kniha obsahuje třináct kapitol. Hlavní hrdina knihy Šedík zažije mnoho dobrodružství se svou novou kamarádkou Bubi. Postupně pozná, co je strach, smutek, radost i velké štěstí.

Obrázek 1: Šedík a Bubi⁸³

Pedagog využije obal knihy, který si děti prohlédnou a mohou předvídat, o čem že kniha pravděpodobně bude.

- čtení od začátku do str. 13
- kapitola – Tři, Míla

První den je stěžejním tématem vybraná kniha *Šedík a Bubi*. Děti si knihu prohlédnou; pohovoříme o tom, kdo knihu napsal, čím se liší ilustrace od ilustrací jiných pohádek. Přečteme vybrané kapitoly, následovat bude plnění zadaných úkolů (pracovní list).

Téma: rodina

Cílová skupina: mladší školní věk

Časová dotace: 60 minut

Cíle setkání:

- utváření vztahu k mateřskému jazyku a literatuře
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivace projevu
- propojení trpělivosti s jemnou motorikou
- podpora rozvoje smyslového vnímání, kreativity a fantazie
- rozvoj spolupráce s ostatními dětmi

Metody:

- Metody slovní – vysvětlování, diskuse, dialog, práce s textovým materiálem
- Metody názorně-demonstrační – předvádění, pozorování
- Metody praktické – nácvik pohybových a pracovních dovedností
- Instruktaž – vysvětlování, předvádění, vlastní nácvik činnosti

⁸³ Šedík a Bubi - obálka knihy. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2023 [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/obalka-knihy/sedik-a-bubi-362637>

Formy práce: individuální, skupinová, frontální

Pomůcky: kniha Šedík a Bubi, pracovní list, psací potřeby

Samotná činnost:

Děti se libovolně rozmístí na relaxační polštáře, nebo na koberec. Pedagog, který sedí uprostřed, řekne dětem, jak se kniha jmenuje, kdo jí napsal a ilustroval. Sdělí dětem, že kniha má 13 kapitol, které si v průběhu týdne budou číst a postupně s knihou pracovat. Vysvětlí jim, že kniha je vysázená novým speciálním typem písma. Ukáže dětem obal knížky, nechá ji kolovat, upozorní je na komiksové prvky v ilustracích a využije velmi lákavého tématu knihy. Klade otázky k diskuzi před čtením. Otázky napíše pedagog i na tabuli, pomůže tím dětem udržet pozornost a hovořit k danému tématu. Nechá děti sdílet tyto otázky ve skupinkách a následně odpovědi společně vyhodnotí.

Otázky ke knize před čtením:

- O čem asi bude kniha vyprávět?
- Co všechno víš o kočkách?
- Jak se chovají?
- Máte někdo z vás kočičku doma?

Poté pedagog přečte první a druhou kapitolu knihy.

Další aktivita již bude probíhat u stolečku. Pedagog dětem rozdá pracovní listy, viz Příloha I. a děti si připraví psací potřeby a pastelky. Kniha *Šedík a Bubi* leží v dosahu dětí, mohou do ní kdykoliv nahlédnout. Následuje individuální práce s pracovními listy.

Pedagog nechá dětem dostatek času na práci. Poté společně vyhodnotí, jak děti odpovídaly a prohlédnou si obrázky. Zeptá se dětí, jak se jim pracovalo. Snaží se klást návodné otázky, aby rozvíjel odpovídání účastníků celými větami.

Poslední aktivitou bude pantomima. Pedagog vysvětlí dětem, co je pantomima, a zeptá se, kdo by dokázal předvést libovolné zvíře, a spolu s ostatními dětmi se snaží uhádnout, o které zvíře jde.

Na závěr pedagog děti pochválí, všichni společně si zatleskají a rozloučí se.

Otázky ke knize po přečtení:

- Pamatujete si, jak se jmenuje autorka knihy?
- Kdo knihu ilustroval?
- Kdo mi poví, co paní spisovatelku a pana ilustrátora spojuje?

8.3.2 Druhý den – úterý 7. 2. 2023

- čtení od str. 14 do str. 31
- kapitola – Tma, Bubák, Bubi kamarádka

Druhý den si nejprve společně zazpíváme písničku o zvířatech. Krátce si zopakujeme, co jsme si přečetli minulý den. Poté přečteme vybrané kapitoly, následovat bude práce s pracovními listy. Na závěr si vyrobíme kočičí sourozence.

Téma: strach

Cíle setkání:

- utváření vztahu k mateřskému jazyku
- podpora sociálních a komunikačních dovedností
- porovnání prožitků hlavního hrdiny s vlastními zkušenostmi
- rozvoj hudebních dovedností
- rozvoj pozornosti a grafomotorické schopnosti

Pomůcky: kytara, kniha Šedík a Bubi, pracovní listy, psací potřeby, nůžky, lepidlo

Samotná činnost:

Děti se posadí na koberec a vytvoří kolem pedagoga komunikační kruh. Na začátku setkání si všichni společně zazpívají za doprovodu kytary píseň „Máme rádi zvířata“, viz Příloha II. Pokud se ukáže, že některé z dětí píseň nezná, prokládá pedagog text jednoduchými popěvkami na-na-na a vysvětlí účastníkům, že znalost textu není prioritou. Pedagog si s dětmi stručně připomene, o čem si četli minulý den.

Otázky ke knize před čtením:

- Jak se jmenovala kniha, kterou jsme včera začali číst?
- Kolik se narodilo koťátek kočce Míle?
- Proč byl kocourek Šedík smutný, co se přihodilo?

Pedagog ukáže dětem ilustrace z kapitol, které budou následně přečtené, a nechá děti předvídat podle obrázků.

- O čem asi bude dnešní čtení? Tipy dětí zapíše na tabuli.

Po přečtení plánovaných kapitol, pedagog využije téma strachu, který je v příběhu obsažen. S dětmi si popovídá o jejich pocitech souvisejících se strachem.

Děti se přesunou ke stolečku, pedagog poprosí jedno z dětí, aby rozdalo pracovní listy, viz Příloha III. Ostatní děti si připraví psací potřeby a pastelky. Poté individuálně pracují na zadání. Po ukončení samostatné práce je důležité ponechat dostatek času na společné sdílení. Děti si navzájem prozradí znění tajenky, ukáží si obrázky a společně s pedagogem zkontrolují správnost odpovědí.

Zatím co děti vyplňovaly pracovní listy, pedagog připravil lepidla, nůžky, barevné papíry se šablonami kočky viz Příloha IV., které budou potřeba při následující aktivitě. Na závěr si děti vystříhnou a slepí jednoduchou kočku z papíru. Po dokončení výrobku umístí pedagog společně s dětmi koťátka na nástěnku.

Zeptá se, co je nejvíc bavilo a jak se jim pracovalo. Pedagog vyzdvihne, co se celé skupině povedlo (příjemná atmosféra během setkání, spolupráce při výrobě koťátka...). Všichni společně si zatleskají a rozloučí se.

Otázky ke knize po přečtení:

- Děti, víte, co je to strach?
- Je něco, čeho se bojíte?
- Může být strach i užitečný, může nás před něčím ochránit?
- Co myslíte, že by na strach pomohlo?
- Už jste někdo byl tak statečný a strach překonal?
- Co ti pomohlo strach překonat?

8.3.3 Třetí den – středa 8. 3. 2023

- čtení od str. 32 do str. 59
- kapitola – Zlodějka, Strašidlo, Noční návštěva, Akrobat

Na úvod třetího dne si zahrajeme hru „Poznej kamaráda,“ poté bude následovat předčítání vybraných kapitol, samostatná práce s pracovními listy. Setkání ukončíme pohybovou hrou „Na kočku a myš.“

Téma: přátelství

Cíle setkání:

- utváření vztahu k mateřskému jazyku
- podpora sociálních a komunikačních dovedností
- rozvoj smyslového vnímání, rozvoj empatie
- rozvoj tělesné zdatnosti

Pomůcky: šátek, kniha Šedík a Bubi, pracovní listy, psací potřeby

Samotná činnost:

Děti se posadí na koberci do kruhu, pedagog vybere jednoho účastníka hry, který si sedne doprostřed kruhy a tomu zaváže oči šátkem. Jeho úkolem bude poznat podle hlasu svého kamaráda. Děti se v kruhu postupně střídají, snaží se změnit hlas a říkají stejná slova. Například: „*Já nejsem strašidlo, ale tvůj kamarád a mám tě moc rád.*“ Když dítě uprostřed uhodne hlas kamaráda, vystřídají se. Pedagog nechá děti, aby si hru opravdu užily, nespěchá, ale hlídá čas.

Poté pedagog přečte dětem název kapitol a nechá děti hádat, s kým se tak asi Šedík s Bubi mohli v domě a na půdě setkat. Děti nápady zapisují postupně na tabuli.

Otázky ke knize před čtením:

- Dnes se v pokračování knihy seznámíme s dalším zvířecím kamarádem, jaké zvířátko by to mohlo být?
- Děti, jaké zvířátko by v domě mohlo chtít něco ukrást?
- Znáte nějaká zvířata, která ve dne spí a v noci běhají a létají?
- Víte, co dělá akrobat?

Následuje předčítání vybraných kapitol. Po přečtení knihy proběhne řízený rozhovor na téma přátelství.

Další aktivitou bude vyplnění Pracovního listu č. III. Děti se přemístí ke stolu, kde jsou připraveny pracovní listy s psacími potřebami a budou se věnovat samostatné práci.

Po prohlédnutí a zkontrolování pracovních listů, přejde pedagog s dětmi do velké samostatné třídy, kde si na závěr setkání zahrají pohybovou hru „Na kočku a myš“.

Pedagog vybere dva dobrovolníky. Jedno dítě představuje myš, druhé kočku. Ostatní děti si stoupnou do kruhu a drží se za ruce. Na počátku hry stojí myš uvnitř, kočka vně kruhu. Kočka říká „*Myšičko, myš, pojd' ke mně blíž.*“ Myš odpovídá „*Nepůjdu, kocourku, nebo mě sníš.*“ Poté děti zvednou spojené ruce, myš vyběhne z kruhu a kočka ji honí. Je na ostatních dětech, zda pomáhají kočce, myši, případně oběma. Myš se musí opět schovat do domečku, který se nachází uprostřed kruhu. Pokud jí kočka chytí, role se mění. Pedagog po celou dobu dohlíží na bezpečný průběh hry. Po ukončení hry si všichni společně zatleskají a rozloučí se.

Otázky ke knize po přečtení:

- Děti, co myslíte, je nějaký rozdíl mezi kamarádem a přítelem?
- Jak si představujete dokonalé přátelství?
- Co všechno tě napadne, když se řekne slovo kamarád?
- Kde všude můžeš získat kamarády?
- Myslíš, že ty jsi dobrý kamarád, nebo přítel?
- Může také kamarádství zaniknout? A proč?

8.3.4 Čtvrtý den – čtvrtek 9. 3. 2023

- čtení od str. 60 do str. 77
- kapitola – Lezavo, Pletená Ola

Na začátek setkání zařadíme hudebně dramatickou aktivitu, při které si děti vyzkouší různou hlasitost zvuků, vyjádření nálad a pocitů. Následuje přečtení vybraných kapitol, poté samostatná práce s pracovními listy. Po vyplnění a zhodnocení pracovních listů si děti společně s pedagogem vymodelují jednoduchou myšku z modelovací hmoty.

Téma: smutek

Cíle setkání:

- utváření vztahu k mateřskému jazyku
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivace projevu
- uvědomit si určité druhy emocí a umět je vyjádřit
- projevit porozumění a empatii k ostatním
- rozvoj zručnosti a tvořivosti

Pomůcky: kniha Šedík a Bubi, pracovní listy, modelovací hmota která na vzduchu tvrdne, pracovní podložku, drobné nářadíčko – špejle, očka, vykrajovátko...

Samotná činnost:

Děti se libovolně usadí na koberec a na úvod setkání si společně vyzkouší různou hlasitost zvuku a pohybové vyjádření nálad a pocitů. Pedagog zadává jednotlivé úkoly:

- 1) Představte si, že jste maličké koťátko, máte slabý hlásek, zkuste se protáhnout a tichoučce zamňoukat.
- 2) Teď jste hladové kotě, předved'te, jak prosíte o mlíčko.
- 3) Už máte plné břicho, máte dobrou náladu, povalujete se a vyhříváte na sluníčku, spokojeně mňoukáte.
- 4) Pozor!!! Blíží se k vám nebezpečný, velký pes, zamňoukejte strachy a předved'te vyděšené koťátko.
- 5) Přišel vás zachránit táta kocour a psa děsivým prskáním a mňoukáním zažene, zkus to vyjádřit.
- 6) A teď už jste u maminky v bezpečí a spokojeně předete.

Otázky ke knize před čtením:

- Děti, víte, co je to nálada?
- Jaké může mít člověk nálady?
- Jakou náladu máte dnes vy, uměli byste říct, proč se tak cítíte?

Pedagog přečte vybrané kapitoly a pokládá dětem otázky spojené s emocí – smutek. Následující aktivita bude probíhat u stolečku. Děti si připraví psací potřeby a samostatně pracují na vyplnění Pracovního listu č. IV. Po dokončení práce si děti společně s pedagogem prohlédnou pracovní listy a zkontrolují správnost odpovědí. Poslední aktivitou čtvrtého dne bude modelování myšky. Společně si připraví vše, co budou k modelování potřebovat. Pedagog tvoří spolu s dětmi a názorně jim předvádí vybraný postup práce. Nejprve vymodeluje spolu s dětmi kuličku a vytvaruje tělo s hlavičkou a drobné detaily (uši, oči, ocásek...). Kdo chce, může zvolit jiný postup, dle své vlastní fantazie. Po dokončení výrobku naskládají děti zvířátka na podložku a nechají volně schnout. Po zaschnutí si výrobek odnesou domů. Poté co děti uklidí pracovní plochu, se pedagog zeptá, jestli se jim výrobky líbí a co by popřípadě změnily, kdyby je dělaly znovu. Na závěr si všichni společně zatleskají a rozloučí se.

Otázky ke knize po přečtení:

- Poznáš, když je někdo smutný?
- Můžeme to poznat podle toho, jak se tváří, nebo jak se chová?
- Jak můžeme rozveselit kamaráda?
- Už se ti to někdy povedlo?

8.3.5 Pátý den – pátek 10. 3. 2023

- čtení od str. 78 do konce
- kapitola – Kočičí dárek, Setkání

Poslední den zahájíme pohybovou říkankou „ Dobrý den,“ po přečtení závěrečných kapitol knihy bude následovat samostatná práce s pracovními listy. Na závěr celého projektu si vyrobíme čepici „Bubi“.

Téma: radost, štěstí

Cíle setkání:

- utváření vztahu k mateřskému jazyku
- rozvoj schopnosti práce s textem
- rozvoj vlastní představivosti, zručnosti a tvořivosti
- podpora kladného vztahu ke čtení
- umět se pozitivně ohodnotit

Pomůcky: kniha Šedík a Bubi, pracovní listy, šablona čepice, čtvrtky, pastelky, fixy, vodovky, štětce, kelímek na vodu, krepový papír, vlna, nůžky, lepidlo.

Samostatná činnost:

Poslední den se s dětmi přivítáme říkankou. Děti si stoupnou před pedagoga, který říká říkadlo a doprovází ho pohybem.

- 1) *Dobrý den*, (předpaží jednu ruku dlaní vzhůru)
dobrý den, (předpaží druhou ruku dlaní vzhůru)
- 2) *poslední dnes máme den*. (tleskání do dlaní)
- 3) *Dobrý den, dobrý den*, (rytmické tleskání do stehen)
dneska si to užijem. (velmi rychlý běh na místě)⁸⁴

Pedagog si s dětmi stručně připomene děj příběhu a vyzve děti k tomu, aby se pokusily příběh dokončit. Nápady dětí zaznamenává na tabuli.

Otázky ke knize před čtením:

- Děti, dostáváte rádi dárky?
- Ze kterého dárku jste měly největší radost?
- Dáváte rádi dárky a proč?

Pedagog přečte poslední dvě kapitoly knihy a pokládá dětem otázky spojené s příjemnou emocí, kterou je radost. Další aktivity již budou probíhat u stolečku. Pedagog rozdá dětem Pracovní listy č. V. Děti připraví psací potřeby, pastelky a samostatně plní zadané úkoly. Po dokončení práce si děti navzájem zkontrolují správnost odpovědí a ukáží obrázek čtyřlístku a smajlíků. Poté si děti s pomocí pedagoga připraví podložky, čtvrtky, voskovky, pastelky, fixy, nůžky, vodovky, štětce, kelímek s vodou, hadřík, lepidlo, krepový papír, zbytky vlny. Poslední aktivitou celého projektu bude výroba čepice „ Bubi“ Pedagog rozdá dětem předem připravené šablony, čepice viz Příloha VII. Děti si obkreslí čepici na čtvrtku, kdo chce, nakreslí si tvar čepice sám. Tvar čepice vystřihnou nůžkami a čepici ozdobí. Nakreslí na ni drobné vzory, nebo znázorní vzor pletení bílou voskovkou. Vodovými barvami čepici vybarví, tam kde kreslily vzory voskovkou, barva nepřilne a vznikne zajímavý vzor. Děti dle své fantazie výrobek dokončí. Domalují nebo dolepí drobné detaily, jako jsou oči a ústa. Bambuli čepice ozdobí kousky krepového papíru, nebo nastříhanými zbytky vlny. Pedagog v průběhu práce individuálně přistupuje k jednotlivým účastníkům, každý

⁸⁴ ŠVEJDOVÁ, Hana. *Endele, bendele, tak i tak, budeme si spolu hrát: [praktické náměty na tvořivé a dramatické činnosti v předškolním vzdělávání]*. Praha: Raabe, c2014. Dobrá škola. ISBN 978-80-7496-078-9. s. 78-79

nezdar se snaží zlehčit, je připraven pomoci a dítě podpořit. Po dokončení výrobku umístí pedagog společně s dětmi čepice na nástěnku.

Na závěr pochválí pedagog děti za to, jak si půjčovaly materiál a jak se hezky ptaly na techniky. Vyzdvihne, co se celé skupině v průběhu projektu povedlo. Na závěr si všichni společně zatleskají a rozloučí se.

Otázky ke knize po přečtení:

- Děti, uměly byste vysvětlit, jaký je rozdíl mezi radostí a štěstím?
- Jakou barvou byste namalovaly radost?
- Udělalo ti dnes něco radost?
- A co ty udělal jsi dnes někomu radost? Jaký to byl pocit?
- Příběh koťátka dopadl dobře, líbil se ti?
- Chtěly byste si podobný projekt někdy zopakovat?

8.4 Realizace projektu „Týden s knihou“

Cílem týdenního projektu bylo účastníky seznámit s knihou *Šedík a Bubi* a praktické využití díla ve volnočasové výchově ke čtenářství.

8.4.1 Pondělí 6. 2. 2023

V pondělí bylo v družině osmnáct dětí. První den jsem krátce představila autorku, její tvorbu a ilustrátora knihy. Otázky ke knize před čtením, jsem již měla napsané na tabuli. Děti, které seděly kolem mě na koberci, si mohly prohlédnout obal díla *Šedík a Bubi*. Podle ilustrace na obalu knihy děti předvíдалy, o čem příběh bude vyprávět. Nejčastěji odpovídaly, že kniha bude o kočičce, které je zima.

Tím jsme plynule přešli k otázkám, zda děti vlastní kočičku a co všechno o ní ví. Většina odpovídala, že bydlí v rodinném domě a kočku doma mají, nebo k nim alespoň chodí nějaká od sousedů. Někteří se o ně starají, krmí je granulemi, mlékem, masem, jiní se s nimi jen mazlí. Jen jeden chlapec by si kočku nebo psa moc přál, ale má alergii na zvířecí chlupy.

První dvě kapitoly děti pozorně poslouchaly, nadšeně prohlížely ilustrace, které se jim líbily a zaujal je i text v komiksových bublinách. Ukázala jsem jim speciální typ písma, kterým je kniha vysázená a vysvětlila, proč se některým dětem takové texty lépe čtou. Děti čtení zkoušely a všem se samozřejmě četl mnohem lépe.

Další aktivita probíhala u stolečku. Dětem jsem rozdala pracovní listy Příloha I. a vysvětlila jim postup práce. Děti si připravily psací potřeby, pastelky a individuálně pracovaly. S vyplněním pracovních listů neměly žádný větší problém. Kniha ležela v jejich dosahu a mohly do ní kdykoliv nahlédnout. Toho využili pouze dva chlapci, kteří si nemohli vzpomenout na jména koťat.

Když měly děti práci hotovou, společně jsme úkoly zkontrolovali a prohlédli si obrázky Šedíka, které namalovaly. Otázky ke knize po přečtení jsem již nepokládala, jména autorky i ilustrátora a jejich vzájemný vztah jsme probrali již v úvodní motivaci.

K poslední aktivitě jsme se opět přesunuli na koberec a vybraný dobrovolník předváděl pomocí pantomimy libovolné zvíře. Ostatní děti se snažily zvíře uhodnout. Původně jsem si myslela, že moc dobrovolníků nebude, ale opak byl pravdou. Děti byly hlučné a musela jsem je ujistit, že na všechny přijde řada. Při této aktivitě se rozplakal jeden chlapec, protože chtěl předvést stejné zvíře jako jiný účastník. Po krátké poradě se uklidnil a společně jsme vymysleli jiné zvíře, které nadšeně předvedl.

Na závěr jsem všechny děti pochválila, jak pěkně pracovaly, společně jsme si zatleskali a rozloučili jsme se.

8.4.2 Úterý 7. 2. 2023

V úterý bylo v družině šestnáct dětí. Děti seděly okolo mě na koberci a relaxačních polštářích. Setkání jsme zahájili písničkou, *Máme rádi zvířata* Příloha II., kterou jsem doprovázela hrou na kytaru. Překvapilo mě, že většina dětí píseň znala a těm kdo ji neznal, jsem vysvětlila, že se nic neděje, ať nejprve naslouchají a poté se pokusí s námi zpívat jednoduchý refrén.

Po písničce jsme si připomněli, o čem jsme četli předešlý den. Dětem jsem pokládala připravené otázky, na které správně odpovídaly. Společně jsme si prohlédli ilustrace kapitol, které jsme měli číst daný den. Nechala jsem je přemýšlet, o čem by tak dnešní čtení mohlo být, a jejich tipy zapisovala na tabuli. Děti tipovaly, že se kocourek ztratil, šel hledat nový pelíšek, nebo svou maminku a přitom se seznámil s kouzelnou čepicí.

Po přečtení tří kapitol pokračovala práce u stolečku. Dvě děti rozdaly pracovní listy, ostatní si připravily psací potřeby a pastelky. Následovala individuální práce s pracovními listy Příloha III. Prvním úkolem bylo vylustění křížovky. Myslela jsem si, že otázky, které jsem připravila, jsou jednoduché a srozumitelné, avšak některé děti s nimi měly problém a potřebovaly nápovědu. Ostatní úkoly jim již žádné obtíže nečinily.

Předpokládala jsem, že děti vyplní pracovní listy přibližně ve stejný čas, ale některé to zvládly mnohem rychleji než ostatní. S rychlejšími dětmi jsme tedy připravily potřebný materiál na výrobu jednoduché vystřihovánky. Když všechny děti dokončily samostatnou práci, navzájem si prozradily znění tajenky, prohlédli jsme si strašidla a zkontrolovali správnost odpovědí. Dětem jsem pokládala připravené otázky na téma strach. Chlapci odpovídali, že se ničeho nebojí, dívky se bály tmy, pavouků, čertů, injekce, ale například i války a toho, že umřou. Společně se shodli na tom, že strach je nepříjemný, ale i užitečný, protože je může ochránit před různými nástrahami a nedovolí jim dělat nebezpečné věci.

Na závěr si děti vybraly jedno z předtištěných kořátek Příloha IV, které vystřihly a jednotlivé části k sobě slepily lepidlem. Děti pracovaly samostatně, čehož jsem využila, nakreslila jsem a vystřihla kočičí maminku Mílu, kolem které jsme společně hotová kořátka naaranžovali.

Dětem se kořata líbila a některé si dokonce vyrobily všechny tři kočičí sourozence. Z průběhu setkání jsem měla dobrý pocit, děti aktivity bavily a na mou otázku, co se jim nejvíc líbilo, odpovídaly, že všechno.

Na závěr jsem děti pochválila, jak dobře odpovídaly na otázky, pěkně pracovaly a vzájemně si pomáhaly při výrobě kořat. Společně jsme si zatleskali a rozloučili jsme se.

8.4.3 Středa 8. 2. 2023

Ve středu bylo v družině šestnáct dětí. Posadili jsme se na koberec a dětem jsem vysvětlila pravidla hry „Poznej kamaráda,“ nejprve jsem si nechala oči zavázat já a hádala, které dítě změněným hlasem promluví. Postupně se vystřídaly všechny děti, které chtěly hlas kamaráda uhodnout. Aktivita byla zcela dobrovolná, nikoho jsem nenutila, ne všem bylo příjemné si nechat oči šátkem zavázat.

Poté jsem přečetla názvy kapitol a ponechala dětem chvíli na sdílení nápadů, který další zvířecí kamarád se objeví v pokračování příběhu. Děti tipovaly a zapisovaly na tabuli různá zvířata, jako například straka zlodějka, myš, sova, pes, papoušek.

Po přečtení vybraných kapitol jsem s dětmi vedla diskusi na téma přátelství a kamarádství. Děti nadšeně vyprávěly o svých kamarádech, o tom co spolu zažívají, jak si hrají i kde se poznaly. Většinou neshledávaly rozdíl mezi kamarádem a přítelem, nebo odpovídaly, že přítel je největší kamarád ze všech kamarádů.

Vyplňování pracovních listů probíhalo u stolečků, děti první úkol, kterým byla myšlenková mapa s tématem kamarádství, lehce zvládly. Ani s rozdělením slov ve větě neměly žádný problém. Ovšem třetí úkol, ve kterém měly vysvětlit dvě přirovnání, je sice pobavil, ale některé nebyly schopné přirovnání vysvětlit. Poslední dva úkoly, ve kterých měli doplnit názvy zvířat do přirovnání a slova do básničky, již splnili bez obtíží všichni.

K poslední aktivitě dne, kterou byla pohybová hra „Na kočku a myš,“ jsme se opět přesunuli na koberec. Všechny děti, jak jsem předpokládala, znaly hru již ze školky, přesto je bavila a několikrát jsme ji zopakovali. Po ukončení hry jsme si společně zatleskali a rozloučili jsme se.

8.4.4 Čtvrtek 9. 2. 2023

Ve čtvrtek bylo v družině čtrnáct dětí. První hudebně dramatická aktivita probíhala na koberci. Děti jsem seznámila s tím, že jim budu postupně zadávat jednotlivé úkoly a ony se budou pomocí pohybu a zvuků snažit předvést, jak se koťátko cítí a jakou má náladu. Děti aktivita bavila a většina z nich byla schopna tímto způsobem pocity vyjádřit a vžít se do role kotěte či kocoura. Prostřednictvím hry jsme si přiblížili různé druhy emocí, o kterých jsme následně hovořili.

Po přečtení vybraných kapitol jsme si s dětmi povídali o okamžicích, kdy prožívaly smutek. Děti mluvily o sobě, ale i o tom, jak poznají, když je smutný někdo jiný. Nejčastěji odpovídaly, že když je někdo hodně smutný, tak pláče, pokud je smutný méně, tak si třeba nechce jít hrát, nebo má špatnou náladu. Na otázku jak rozveselit kamaráda odpovídaly různě. Někdo by si s ním jen povídal, další by mu vyprávěl vtipy, namaloval obrázek, nebo by si spolu hrály.

Po přesunutí ke stolečku děti samostatně vyplnily Pracovní list č. IV. Zadání jednotlivých úkolů jim bylo jasné a srozumitelné, s vypracováním neměly žádný problém.

Po zhodnocení pracovních listů si děti připravily podložky, drobné nářadíčko, odebraly si modelovací hmotu a vymodelovaly malou jednoduchou myšku. Dětem jsem předváděla postup práce, ale velmi jsem ocenila, když některé z dětí zvolilo jiný postup a tvořilo podle své fantazie. Myšky jsme naskládali na čistou podložku, společně uklidili pracovní plochu, umyli použité nářadí i děti a prohlédli jsme si výrobky. Všechny jsem za odvedenou práci pochválila, společně jsme si zatleskali a rozloučili jsme se.

8.4.5 Pátek 10. 2. 2023

V pátek bylo v družině čtrnáct dětí. Poslední setkání jsme zahájili pohybovou říkankou „Dobrý den.“ Nejprve jsem dětem říkadlo doprovázené pohybem sama předvedla a děti se postupně přidávaly. Několikrát jsme říkadlo zopakovali, ale děti ke konci začaly běhat nejen na místě, ale po celé třídě. Abych je zklidnila, posadili jsme se na koberec

a pokládala jsem jim připravené otázky ke knize před čtením, o dávání a přijímání dárků. Připomněli jsme si přečtený příběh a vyzvala jsem děti, aby se pokusily předvídat, jak to všechno o koťátku a ztracené čepici dopadne. Nápady dětí jsem zapisovala na tabuli. Děti si byly jisté, že vše dopadne dobře. Tipovaly, že koťátko najde svou maminku a čepici ten, kdo ji ztratil. Nebo si je oba vezme holčička, se kterou se Šedík seznámil, a budou se spolu stále kamarádit a budou šťastní a spokojení.

Po dočtení posledních dvou kapitol jsme plynule přešli k předem připraveným otázkám na téma štěstí a radost. Děti uměly pěkně popsat, jaké mají pocity při radosti, vyprávěly mi, z čeho všeho mají velkou radost a jak rády dělají radost mamince, tatínkovi nebo kamarádům. Radost by malovaly různými veselými a jasnými barvami, nejčastěji červenou a žlutou. Jen rozdíl mezi radostí a štěstím v tomto věku ještě nevnímaly.

Pracovní listy č. V děti samostatně vyplnily u stolečku. Žádný z úkolů jim nečinil větší obtíže, jen úkol č. 2 přečtení úryvku textu a následné plnění úkolů trvalo některým trochu déle. Po zkontrolování pracovních listů jsem se dětí ptala, zda se jim projekt líbil a jestli by si ho někdy chtěly zopakovat. K mé velké radosti byly všechny odpovědi kladné.

Poslední den se mi zdály děti již dost unavené, a tak jsem jim dala na výběr, zda ještě vyrobíme čepici Bubi a nebo si budeme už jen povídat. Děti si vybraly výrobu kulicha, při které si budeme povídat.

Společně jsme tedy připravili pomůcky. Děti si na čtvrtku obkreslily pomocí šablony čepici, kterou nůžkami vystříhly. Bílou voskovkou nakreslily na čepici vzory a vodovkami jí vybarvily. Dle vlastní fantazie výrobek dokončily a společně jsme je umístili na nástěnku. Na závěr jsem děti pochválila, jak pěkně spolupracovaly a to nejen při výrobě čepice, ale po celý týden. Na závěr jsme si společně dlouze zatleskali a rozloučili jsme se.

8.5 Reflexe projektu

Cílem projektu bylo nabídnout ucelený program pro práci s knihou *Šedík a Bubi* ve volnočasové výchově ke čtenářství.

V pěti dnech jsme s dětmi zábavným způsobem přečetli celou knihu od předvídání obsahu z obálky knihy přes porozumění určitým druhům emocí, dramatizaci vybraných situací až po celkové zhodnocení projektu.

Celkově mám z realizace projektu dobrý pocit. Děti dle jejich slov čtení bavilo a stejně tak připravené aktivity. Na otázky před čtením i po přečtení vybraných kapitol odpovídaly ochotně a pěkně se vzájemně doplňovaly. Nejvíce se dětem líbily hudebně dramatizační a výtvarné činnosti. S nadšením vyplňovaly pracovní listy, které, jak se domnívám, jsem měla dobře připravené. S vyplněním pracovních listů neměly žádný větší problém, pouze v Pracovním listě č. III. neuměla většina dětí vysvětlit přirovnání. Příště bych ke každému přirovnání připojila několik možných významů, ze kterých by si děti mohly vybrat to správné.

Největší obavy jsem měla z časové dotace, ale vzhledem k tomu, že jsem projekt realizovala ve školní družině v odpoledních hodinách, které jsou vyhrazené pro řízenou činnost, nemuseli jsme plánované aktivity ukončit ihned, protože děti i nadále zůstávaly v daném zařízení. Ale jen jednou se mám nepodařilo připravené aktivity za hodinu stihnout a skončili jsme přibližně o deset minut déle.

Vytýčené cíle jednotlivých setkání, jako například rozvoj komunikativních dovedností, smyslového vnímání, empatie či zručnosti a tvořivosti, se podařilo naplnit.

V tomto projektu jsem si vyzkoušela, že i s „malou knihou“ jdou dělat velké věci, a jsem přesvědčena, že i děti pochopily, že kniha může být zdrojem zábavy a vědění, pomáhá rozvíjet smysl pro humor, představivost a fantazii.

Ukázky vyplněných pracovních listů a výrobky dětí jsou vyobrazeny v Přílohách č. IX až XIV.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo představení tvorby současné autorky knih pro děti Ester Staré a využití vybraných děl ve volnočasové výchově ke čtenářství.

Teoretickou část jsem rozdělila do sedmi kapitol. V první kapitole jsem představila spisovatelku, speciální pedagožku a logopedku Ester Starou. Druhá kapitola je věnována literární tvorbě autorky a nachází se zde tabulka s přehledem knižních titulů, které jsou rozděleny dle tematického zařazení, názvu a roku vydání. Ve třetí kapitole jsem tyto knižní tituly krátce představila. Čtvrtá kapitola obsahuje přehled nominací a získaných knižních ocenění autorky. V páté kapitole jsem uvedla autorčin preferovaný literární žánr, kterým jsou zejména pohádky. V šesté kapitole jsem se zaměřila na vývojová specifika dětí mladšího školního věku, poněvadž jsem pro tuto cílovou skupinu následně připravila týdenní projekt. Poslední kapitola teoretické části se zabývá metodami, které jsem použila při práci s textem a ilustracemi.

Praktické části je věnována osmá kapitola. Nejprve je zde uveden výběr díla *Šedík a Bubi*, které bylo využito k tvorbě týdenního projektu. Projekt je určen k volnočasové výchově ke čtenářství ve školní družině, proto následuje charakteristika školní družiny Katovice. Dále se zde nachází podrobná příprava na týden s knihou, rozpracovaná po jednotlivých dnech, popis realizace projektu „Týden s knihou“ a jeho reflexe. Praktická část obsahuje pracovní listy. Pracovní listy vyplněné dětmi, společně s fotografiemi výtvarných aktivit jsou součástí přílohy.

Tvoření metodických a pracovních listů se mi velmi líbilo. Při jejich přípravě jsem se potýkala s obavami, zda jsem správně odhadla časovou náročnost jednotlivých činností a zda nabízené aktivity děti zaujmou. Podařilo se mi však vybrat aktivity, které se daly aplikovat v prostorách školní družiny, které děti zaujaly a nebyly časově náročné na přípravu pomůcek ani samotnou realizaci. Všechny naplánované činnosti se nám podařilo v časovém limitu splnit, až na poslední den, kdy jsme se více času věnovali závěrečnému zhodnocení celého projektu. Za zdařilé považuji i výběr díla *Šedík a Bubi*, které mě samotnou velmi zaujalo a vymýšlet k němu úkoly bylo snadné. I když jsem věnovala velkou pozornost výběru výukových metod a forem práce, zjistila jsem, že je důležité skupinu předem poznat a teprve poté metody práce s textem dané skupině přizpůsobit. Některé úkoly v pracovních listech pro ně byly příliš lehké, jako například zakroužkování správných odpovědí podle textu, nebo si s nimi naopak nevěděli rady, jako v případě vysvětlení přirovnání.

Cíle jednotlivých setkání, ve kterých se jednalo především o budování kladného vztahu k mateřskému jazyku a literatuře, o rozvoj komunikativních dovedností, schopnosti práce s textem, hudebních a tělesných dovedností, rozvoj vlastní představivosti, zručnosti a tvořivosti, se mi podařilo naplnit. Stejně tak hlavní cíl, kterým bylo představení tvorby současné autorky knih pro Ester Staré a využití vybraného díla *Šedík a Bubi* k tvorbě projektu, jeho ověření v praxi a následné reflexi.

Z vlastní zkušenosti vím, jak je důležité dětem knihy nejen číst, ale následně si o knize s dětmi i povídat. Společně se zamyslet nad obsahem knihy, prozkoumat knihu více do hloubky. Jsem přesvědčena, že právě díla Ester Staré nabízí mnoho zajímavých témat k diskusi, rozvíjejí komunikační dovednosti, fantazii, kreativitu a podporují chuť dětí ke čtení a jsou dobrým výběrem nejen k využití ve volnočasové výchově.

Seznam použitých zdrojů

BIBLIOGRAFICKÉ ZDROJE

BETTELHEIM, Bruno. *Za tajemstvím pohádek: proč a jak je číst v dnešní době*. Přeložila Lucie LUCKÁ. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1172-3.

ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

CHALOUPKA, Otakar. *Rozvoj dětského čtenářství*. Praha: Albatros, 1982.

KALÁBOVÁ, Naděžda. *Pohádkové vzdělávání*. [Praha]: Národní institut dětí a mládeže, 2007. ISBN 978-80-86784-56-4.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. ISBN 80-7182-124-1.

STARÁ, Ester a Jana DRÁBEROVÁ. *Knihy pocitů: jak se vyznat v sobě i ostatních*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Pasparta, 2022. ISBN 978-80-88429-16-6.

STARÁ, Ester. *A pak se to stalo!*. 1. vydání. Ilustrovala Martina MATLOVIČOVÁ. V Praze: Albatros, 2010. ISBN 978-80-00-02598-8.

STARÁ, Ester. *Aport, Fousku!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2020. Políčko. ISBN 978-80-88268-41-3.

STARÁ, Ester. *Až se ucho utrhne: 50 ilustrovaných přísloví*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Paseka, 2019. ISBN 978-80-7432-930-2.

STARÁ, Ester. *Dům za mlhou: kniha, do které se může - musí kreslit*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2013. Políčko. ISBN 978-80-87506-37-0.

STARÁ, Ester. *Dušinka, víla věcí*. 1. vydání. Ilustrovala Lucie DVOŘÁKOVÁ. V Praze: 65. pole, 2013. Políčko. ISBN 978-80-87506-30-1.

STARÁ, Ester. *Chrochtík a Kvikalka na cestě za blýskavým prasátkem*. Ilustrovala Martina MATLOVIČOVÁ. V Praze: 65. pole, 2012. Políčko. ISBN 978-80-87506-09-7.

STARÁ, Ester. *Jak se Josífek s Jožinkou ztratil a nevěděl o tom*. 1. vydání. Ilustroval Filip POŠIVAČ. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3826-3.

STARÁ, Ester. *Jedéém!*. 1. vydání. Ilustrovala Marie URBÁNKOVÁ. Praha: Pop-Pap, 2018. ISBN 978-80-906625-9-9.

STARÁ, Ester. *Každý bulí nad cibulí*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Paseka, 2017. ISBN 978-80-7432-791-9.

STARÁ, Ester. *Koho sežere vlk?: 7 pohádek, jak je znáte i neznáte*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2017. Políčko. ISBN 978-80-87506-89-9.

STARÁ, Ester. *Mařenka už říká Ř!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: 65. pole, 2012. Políčko. ISBN 978-80-87506-08-0.

STARÁ, Ester. *Milda a Milda: jakou barvu má radost?*. 1. vydání. Ilustrovala Linh DAO. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5338-9.

STARÁ, Ester. *Nauč Edu abecedu*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia Group, 2021. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-242-7173-6.

STARÁ, Ester. *Největší přání*. 1. vydání. Ilustrovala Daniela OLEJNÍKOVÁ. Praha: 65. pole, 2017. Políčko. ISBN 978-80-87506-97-4.

STARÁ, Ester. *Ó, ó, ó, vajíčko!*. 1. Vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: 65. pole, 2019. Políčko. ISBN 978-80-88268-14-7.

STARÁ, Ester. *Poviš mi to?: hravé rozšiřování slovní zásoby*. 1. Vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3686-3.

STARÁ, Ester. *Strč prst skrz krk*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0857-8.

STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6.

STARÁ, Ester. *To je jízda!*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Albatros, 2012. ISBN 978-80-00-02905-4.

STARÁ, Ester. *Zvířátka a loupežníci*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2002. ISBN 80-7200-146-9

STARÁ, Ester. *Žezicha se neříká: logopedické říkanky, zábavné úkoly, jazykolamy*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Fragment, 2004. ISBN 80-7200-981-8.

STARÁ, Ester. *Žvanda a Melivo: cvičení na rozvoj slovní zásoby*. 1. vydání. Ilustroval Milan STARÝ. V Praze: Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2188-5.

ŠVEJDOVÁ, Hana. *Endele, bendele, tak i tak, budeme si spolu hrát: [praktické náměty na tvořivé a dramatické činnosti v předškolním vzdělávání]*. Praha: Raabe, c2014. Dobrá škola. ISBN 978-80-7496-078-9.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

ZBUDILOVÁ, Helena. *Literární výchova ve volném čase*. Jinočany: H & H, 2020. ISBN 978-80-7319-138-2.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

A pak se to stalo!. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/a-pak-se-to-stalo-42518?orderBy=new&str=2>

Aport, Fousku!. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/aport-fousku-453150>

Až se ucho utrhne: 50 ilustrovaných přísloví. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/az-se-ucho-utrhne-50-ilustrovanych-prislovi-430625>

Babeled.com: Omalovánky / Leden / Čepice [online]. 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/cepice_4012/

Dům za mlhou. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-26]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/dum-za-mlhou-189009>

Dušinka, víla věcí. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/dusinka-vila-veci-182326>

HANÁČKOVÁ, Hana a Bronislava JAKOUBKOVÁ. Projekt Představujeme současné autory dětských knih. *Buletinskup.skipcr.cz* [online]. Praha: © Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 2018 [cit. 2022-09-14]. Dostupné z: <https://bulletinskup.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/projekt-predstavujeme-soucasne-autory-detskych>

HENSLOVÁ, Irena. Beseda v knihovně s oceňovanou autorkou dětských knih Ester Starou. *Opengate.cz/blog/beseda-v-knihovne-s-ocenovanou-autorkou-detskych-knih-ester-starou* [online]. [cit. 2022-09-12]. Dostupné z: <https://www.opengate.cz/blog/beseda-v-knihovne-s-ocenovanou-autorkou-detskych-knih-ester-starou>

Chrochtík a Kvikalka. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-23]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/chrochtik-a-kvikalka-124002>

I - DIVADLO: Ester stará. *I-divadlo.cz/profilu/ester-stara* [online]. [cit. 2022-09-19]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profilu/ester-stara>

Jak se Josífek s Jožinkou ztratil a nevěděl o tom. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/jak-se-josifek-s-jozinkou-ztratil-a-nevedel-o-tom-263183>

Karlínské centrum pro školáky: Logopedie. *Centrumproskolaky.webnode.cz/logopedie/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/logopedie/>

Karlínské centrum pro školáky: Náš tým. *Centrumproskolaky.webnode.cz/nas-tym/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/nas-tym/>

Karlínské centrum pro školáky: O nás. *Centrumproskolaky.webnode.cz/o-nas/* [online]. © 2009 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <https://centrumproskolaky.webnode.cz/o-nas/>

Každý bulí nad cibulí. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-01]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/kazdy-buli-nad-cibuli-342499>

Klub knihomolů: S Ester Starou do říše knih pro děti. *Klubknihomolu.cz/21197/s-ester-starou-do-rise-knih-pro-deti/* [online]. 7. 9. 2012 [cit. 2022-09-11]. Dostupné z: <http://www.klubknihomolu.cz/21197/s-ester-starou-do-rise-knih-pro-deti/>

Knihy pocitů - Jak se vyznat v sobě a v ostatních. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-31]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/kniha-pocitu-jak-se-vyznat-v-sobe-a-v-ostatnich-491816>

Kočka. *Promaminky.cz* [online]. © 2013 - 2023 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.promaminky.cz/kreativni-dilna/figurky-a-zviratka-z-papiru-267/kocka-3331#prettyPhoto>

Koho sežere vlk?. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/koho-sezere-vlk-342642>

Máme rádi zvířata. *Pisnický-pro-deti.eu* [online]. 2016 [cit. 2023-01-06]. Dostupné z: <https://pisnický-pro-deti.eu/mame-radi-zvirata/>

Milda a Milda. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 Databazeknih.cz [cit. 2022-10-30]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/milda-a-milda-420360>

Nakladatelství Modrý slon. *Jahrdina.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.jahrdina.cz/Stranky/O-nas>

Ó, ó, ó, vajíčko!. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/o-o-o-vajicko-408794>

Omalovánky. *Babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/* [online]. © 2022 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: https://babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/

PITHARTOVÁ, Jana. Četba za časů korony s Ester Starou *Vcd.cz/clanek/cetba-za-casu-korony-s-ester-starou* [online]. 2. května 2020 [cit. 2022-10-15]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/clanek/cetba-za-casu-korony-s-ester-starou>

Povíš mi to?. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/povis-mi-to-hrave-rozsirovani-slovni-zasoby-s-otaznikem-237439>

Smysluplná škola: základní škola. *Smysluplnaskola.cz/zakladni-skola* [online]. © 2022 [cit. 2022-10-13]. Dostupné z: <https://smysluplnaskola.cz/zakladni-skola>

Spisovatelé a knihy: Rozhovor s Karlem Čapkem o knihách, knihovnách, čtení z roku 1931. *Citarny.com/temata/autori-a-knihy/spisovatele-a-knihy/rozhovor-s-karlem-capkem-o-knihach* [online]. © 2022 Čítárny Knihy. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://citarny.com/temata/autori-a-knihy/spisovatele-a-knihy/rozhovor-s-karlem-capkem-o-knihach?highlight=WyJrYXJlbCIslx1MDEwZGFwZWsiXQ==>

Stará Ester: O mě. *Esterstara.webnode.cz/o-nas/* [online]. [cit. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://esterstara.webnode.cz/o-nas/>

STARÁ, E. Re: Bakalářská práce [elektronická pošta]. Message to: Alena Pešková. 23. září 2022 [cit. 2022-09-25]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.
Starý Milan. *Milanstary.cz* [online]. [cit. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.milanstary.cz>

Šedík a Bubi. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/sedik-a-bubi-362637>

ŠRÁMEK, Petr. Ester Stará: Sdílené čtení je další zážitek. *Vltava.rozhlas.cz/ester-stara-sdilene-cteni-je-dalsi-zazitek-6597098* [online]. © 1997-2023 Český rozhlas [cit. 2022-09-19]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/ester-stara-sdilene-cteni-je-dalsi-zazitek-6597098>

To je jízda!. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 - 2022 [cit. 2022-11-03]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/to-je-jizda-130256>

Toulky s Elkou. *Iliteratura.cz* [online]. 2019 [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41009-stara-ester-jedeee>

Vytvoř knížku. *Jahrdina.cz/Vytvor-knizku/* [online]. © JáHrdina.cz 2010-2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.jahrdina.cz/Vytvor-knizku/>

Zlaté dítě. *Zlatastuha.cz* [online]. Praha, © IBBY 2014 [cit. 2022-10-06]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/souteze>

Žvanda a Melivo. *Databazeknih.cz* [online]. © 2008 – 2022 Databazeknih.cz [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/zvanda-a-melivo-131467>

Seznam příloh

Příloha I. Pracovní list č. I	48
Příloha II. Text písně „MÁME RÁDI ZVÍŘATA“	50
Příloha III. Pracovní list č. II	51
Příloha IV. Kočka – vystřihovánka.....	54
Příloha V. Pracovní list č. III.	55
Příloha VI. Pracovní list č. IV.....	57
Příloha VII. Pracovní list č. V.....	59
Příloha VIII. Čepice – šablona.....	61
Příloha IX. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. I.	62
Příloha X. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. II.....	64
Příloha XI. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. III	67
Příloha XII. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. IV.....	69
Příloha XIII. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. V.....	71
Příloha XIV. Ukázky výtvarných aktivit dětí	73

Přílohy

Příloha I. Pracovní list č. I

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1. Co se nacházelo v domě, kde bydlela kočka Míla?

- a) hračkářství
- b) opravna aut
- c) pekařství
- d) cukrárna

2. Kolik se narodilo Míle koťátek?

- a) šest
- b) dvě
- c) osm
- d) tři

2. Jak se koťátka jmenovala?

3. Ty + maminka + tatínek = rodina. Doplň, která zvířátka k sobě patří

KOČKA KOCOUR -----

----- BERAN JEHNĚ

FENA PES -----

SLEPICE ----- KUŘE

----- BÝK TELE

4. Podtrhni, kdo všechno patří do tvé rodiny.

MÁMA, TOMÁŠ, BABIČKA, PES, SOUSEDKA, STRÝC, SESTŘENICE,
KOMINÍK, DĚDA, PANÍ UČITELKA, SESTRA, ADÉLKA, KŘEČEK,
PRABABIČKA, BRATRANEC, BRATR, PRADĚDEČEK, PEKAŘ

5. Nakresli do rámečku kocourka Šedíka a napiš, proč byl smutný.

Příloha II. Text písně „MÁME RÁDI ZVÍŘATA“

Refrén

Máme rádi zvířata, zvířata, zvířata,
protože jsou chlupatá a mají hebkou srst.

(Srst, srst, srst, srst, srst, srst, srst)

1. sloka

V zoologické zahradě, zahradě, zahradě,
nehlaďte lva po bradě, ukousne vám prst.

(Prst, prst, prst, prst, prst, prst, prst)

2. sloka

Chybuje ten, kdo lvu skrz tu mříž svou ruku podá,
i když máme deset prstů, každého je škoda.

Refrén

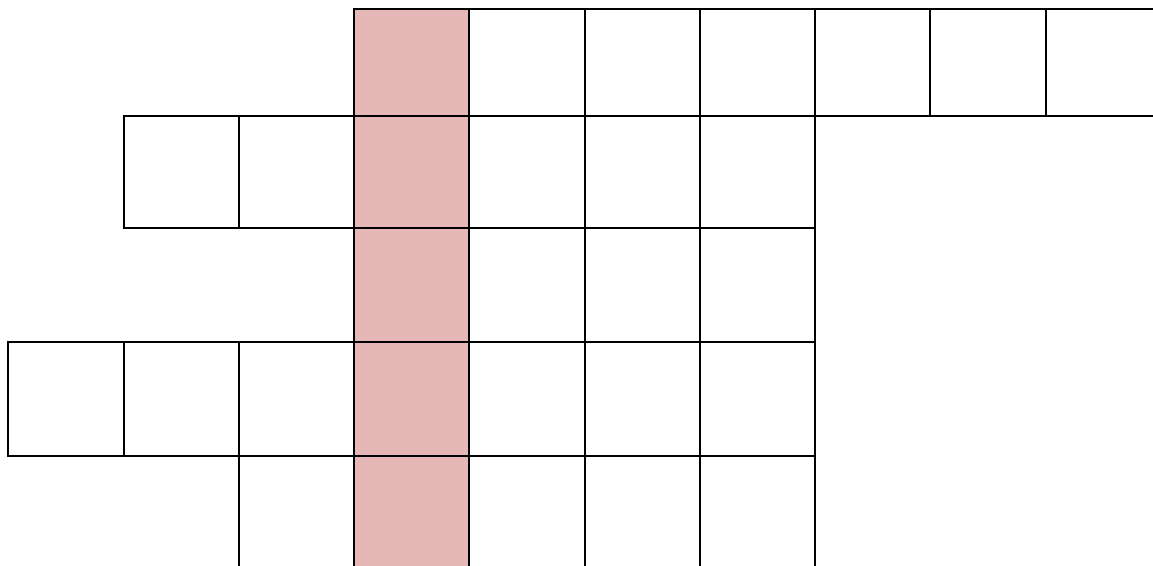
Máme rádi zvířata, zvířata, zvířata,
protože jsou chlupatá a mají hebkou srst.

*(Srst, srst, srst, srst, srst, srst, srst)*⁸⁵

⁸⁵ Máme rádi zvířata. *Pisnický-pro-deti.eu* [online]. 2016 [cit. 2023-01-06]. Dostupné z: <https://pisnický-pro-deti.eu/mame-radi-zvirata/>

Příloha III. Pracovní list č. II

1. Pokud jsi při čtení dával pozor, bude pro tebe vyluštění křížovky hračka. O slově co ti vyjde v tajence, si budeme povídat.

1. Jako co má kočka očka? Jako
2. Jaká byla čepice, když polykala slzy a chtělo se jí plakat?
3. Jak se čepice jmenovala?
4. Jaké místo hledal Šedík na půdě? Měkké jako (na obloze)
5. Kde se Šedík nakonec stočil do klubíčka a usnul?

TAJENKA.....

2. Zakroužkuj správnou odpověď. ANO NE

1. Potkal Šedík na půdě strašidlo? ANO NE
2. Bojí se kočky tmy? ANO NE
3. Byla Bubi čepicový duch? ANO NE

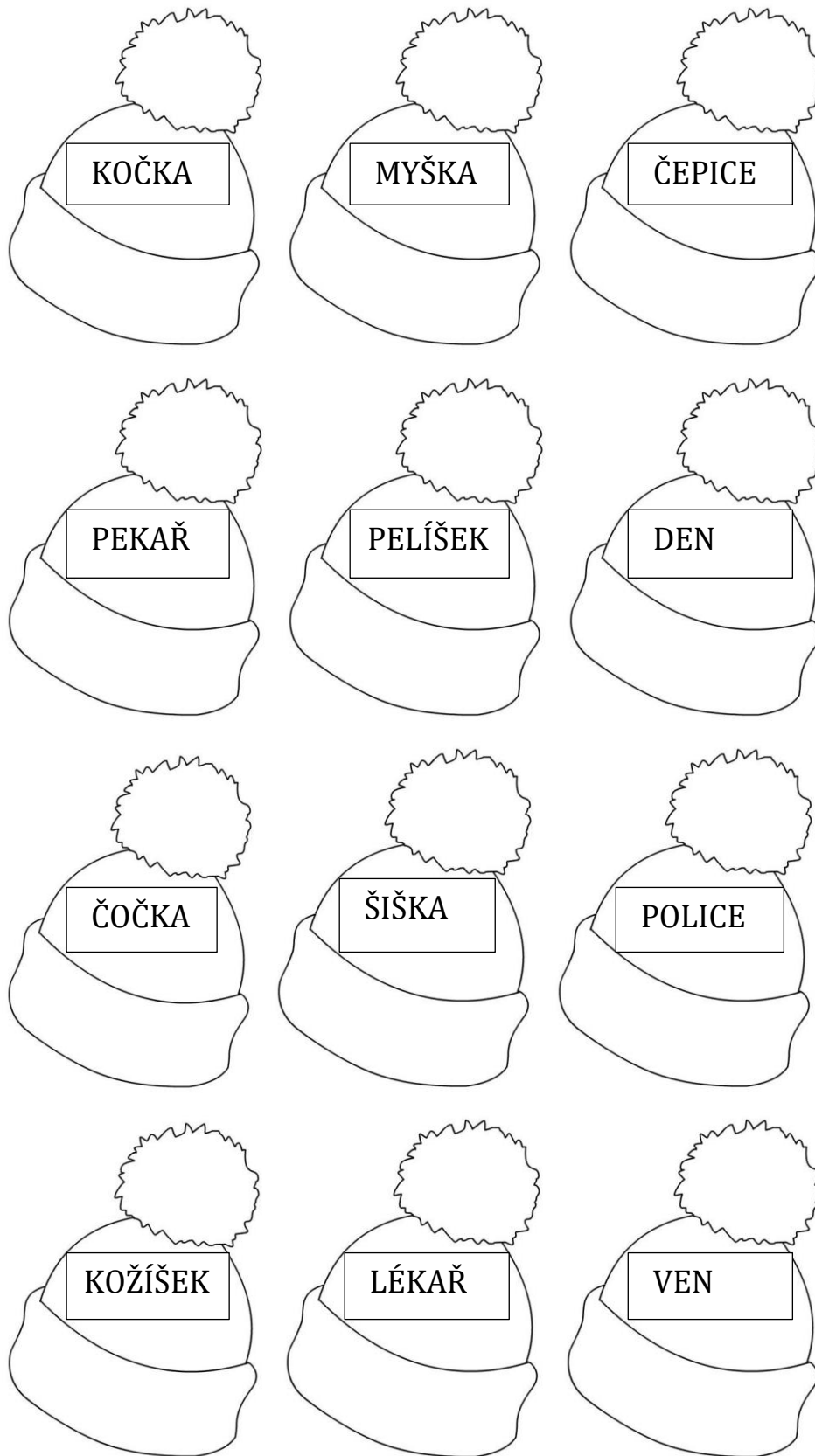
3. Nakresli, čeho se ty bojíš. Jestli se ničeho nebojíš, vymysli si nějaké strašidlo a napiš, jak se jmenuje.

4. Šedíkovo bubák nakonec nebylo strašidlo, ale teplý kulich. Podtrhli modrou pastelkou, jaké další oblečení potřebujeme v zimě.

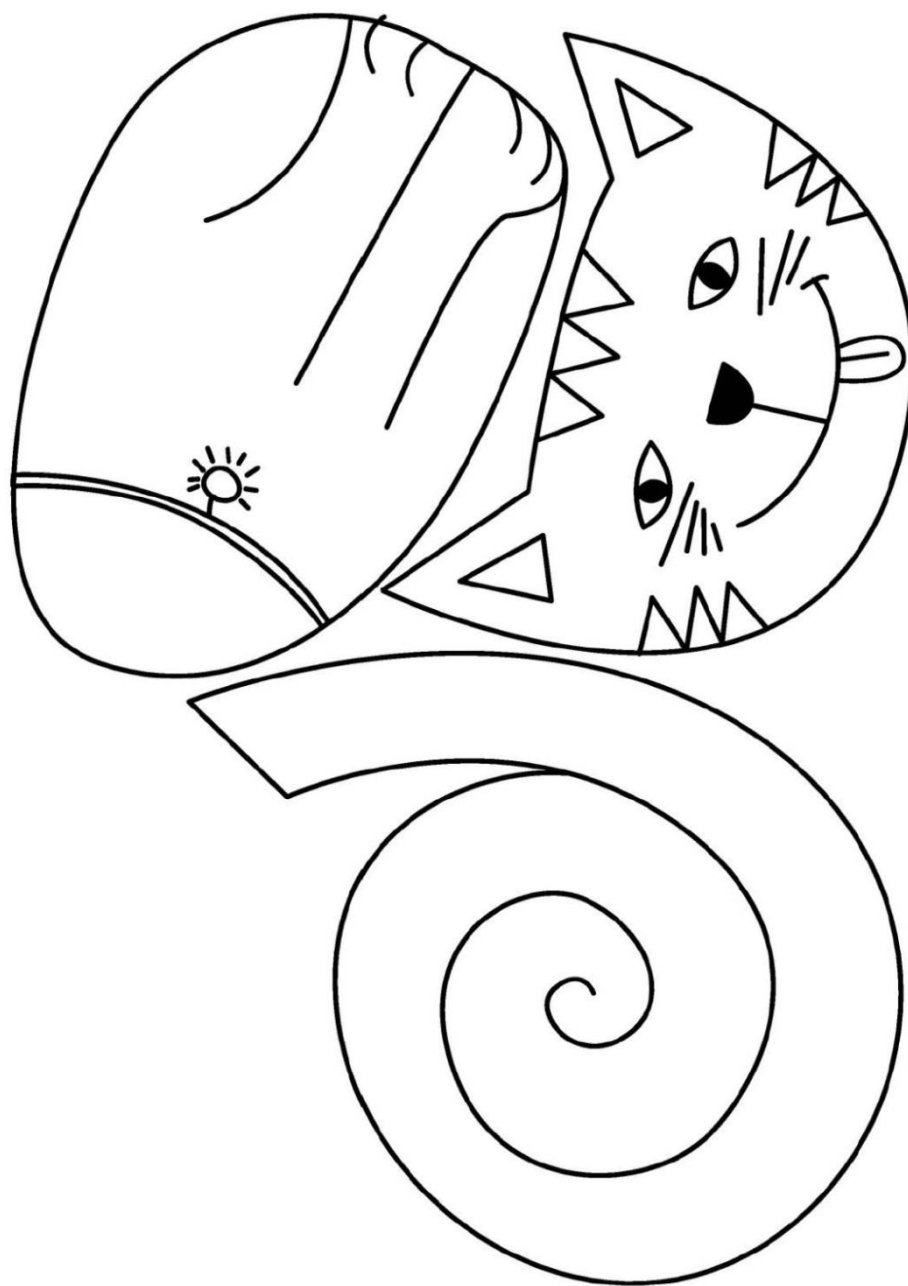
SVETR, PLAVKY, RUKAVICE, ŠATY, ŠÁLU, ŠORTKY, MIKINU, SUKNI, SANDÁLY, SNĚHULE, BUNDU, OTEPLOVAČKY, TÍLKO, TRIČKO, PYŽAMO, PONOŽKY, ROLÁK, SAKO, KABÁT, KŠILTOVKA, PUNČOCHÁČE, KLOBOUK

5. Najdi dvě slova, která se rýmuji, a čepice vybarvi stejnou barvou.⁸⁶

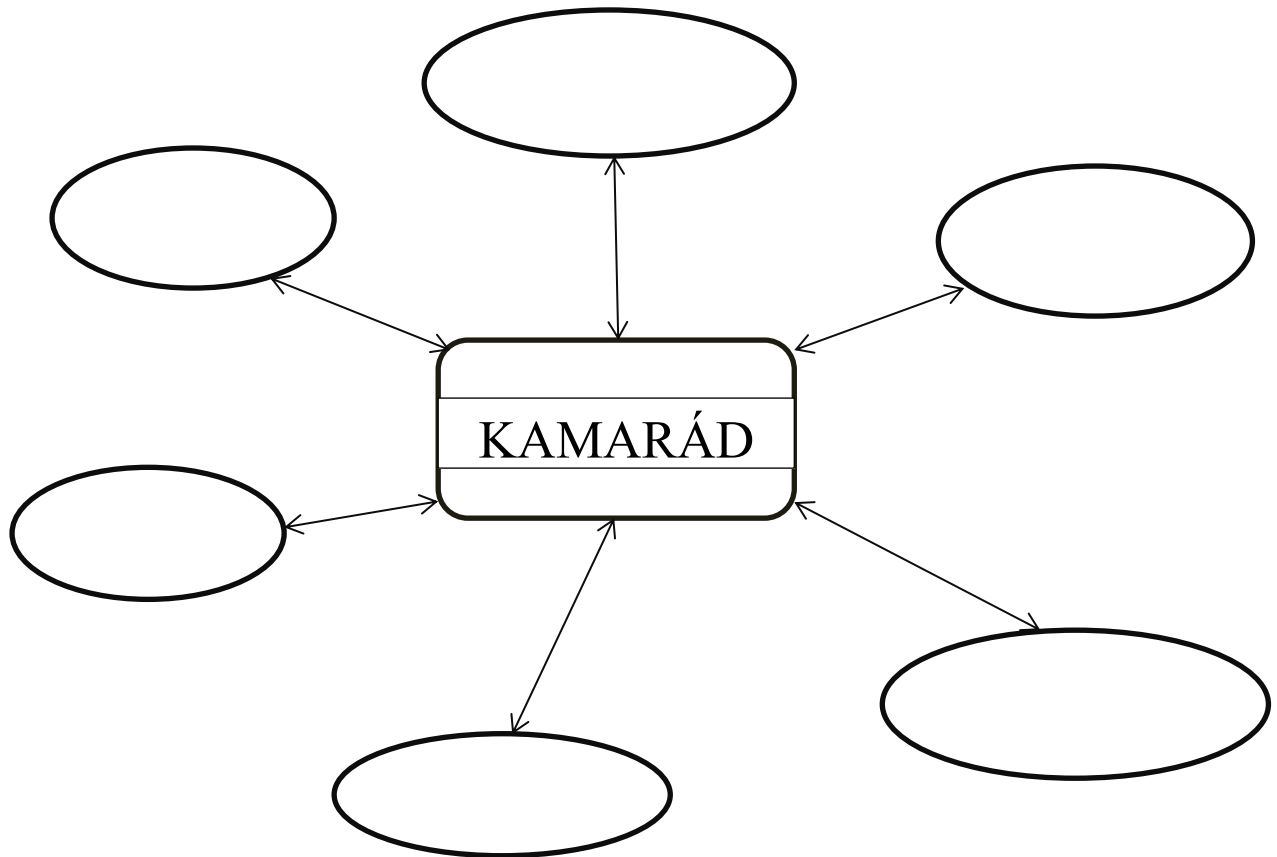
⁸⁶ Omalovánky. *Babeled.com: Omalovánky / Leden / Čepice* [online]. 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/cepice_4012/

Příloha IV. Kočka – vystřihovánka

Příloha V. Pracovní list č. III.

- 1. Z Šedíka a Bubi se stali velký kamarádi. I ty máš určitě dobrého kamaráda.
Napiš do oválek, jaké vlastnosti by měl správný kamarád mít.**

- 2. Kamarádi Šedík a Bubi dováděli a spojili slova věty dohromady. Tvým dalším úkolem je slova rozdělit.**

BUBIVYHLÍŽELAZPOLICEAŽSEKOČÍČÍKAMARÁDVRÁTÍZNOČNÍPOTULKY.

3. Pokus se vysvětlit následující přirovnání:

a) Šedík na malé písčce **koukal jako nanuk na topení** a nic nechápal.

b) Šedík se snažil šeptat, ale **jeho šepot byl tichý asi jako houkání parníku**.

4. Dokážeš doplnit názvy zvířat z nabídky, ke správnému přirovnání?

KOZA, SOVA, LEV, LIŠKA, OPICE

Chytrý jako

Mlsný jako

Silný jako

Mazaný jako

Moudrý jako

5. Zkus doplnit slova do básničky o netopýrovi.

NETOPÝR

JE NEPOSEDA,

POŘÁD LÉTÁ TAM A

AŽ PROPADNE

⁸⁸ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6. s. 49

Příloha VI. Pracovní list č. IV.

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1. Proč byl Šedík smutný?
 - a) měl hlad
 - b) odešla mu maminka Míla
 - c) neměl žádné kamarád

2. Proč byla smutná Bubi?
 - a) nikdo si s ní nechtěl hrát
 - b) upadla jí babule
 - c) nikdo jí nechtěl, nebyla užitečná

3. Jak Šedík Bubi alespoň na chvíli rozveselil?
 - a) začal jí lechtat
 - b) hrál si s ní na schovávanou
 - c) vyprávěl jí pohádku

89

2. Napiš, co, nebo kdo, tě rozveselí, když jsi smutný.

⁸⁹ Šedík a Bubi – ilustrace Milan Starý, Euromedia, 2018 – čtení i pro nečtenáře Více zde: <https://esterstara.webnode.cz/knihy/#!>. Esterstara.webnode.cz [online]. © 2012 [cit. 2023-01-21]. Dostupné z: <https://esterstara.webnode.cz/knihy/#!>

3. Spočítej kolik písmen a slabik obsahují daná slova.

	POČET PÍSMEN	POČET SLABIK
ROZVESELIT		
HŘÁT		
NEULETĚLY		
SMUTEK		
ČEPICE		

4. Bubi byla čepice, která si moc přála, aby si jí někdo oblékl a šel s ní ven. Z přeházených slabik slož slova a zjistíš, jaké existují další pokrývky hlavy.

BOU - KY – KLO

KY – ČE – LEN

KY – KŠIL – TOV

RE - TY – BA

5. Spoj části vět k sobě tak, jak patří.

1.Šedík byl sice kamarád, a) kdy se mu zachtělo.

2. Na rozdíl od Bubi mohl jít ven, b) a teď před zimou to byl pořádný kožich.

3. Měl svůj hustý kožíšek c) ale čepici nenosil.

Příloha VII. Pracovní list č. V.

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1) Jak se jmenovala holčička, která probudila Šedíka ze spaní?

- a) Olívie d) Ornela
- b) Otílie e) Oldřiška
- c) Ola f) Ofélie

2) O čem si zpívala, co má ráda?

- a) sněženky d) Sněhurku
- b) sněhuláka e) sníh
- c) sněhule f) sněžnice

3) Co přinesl Šedík holčičce z půdy?

- a) bačkory d) Bubi
- b) baterku e) berušku
- c) bambuli f) brambory

2. Přečti si následující úryvek z knížky a vyplň úkoly pod ním.

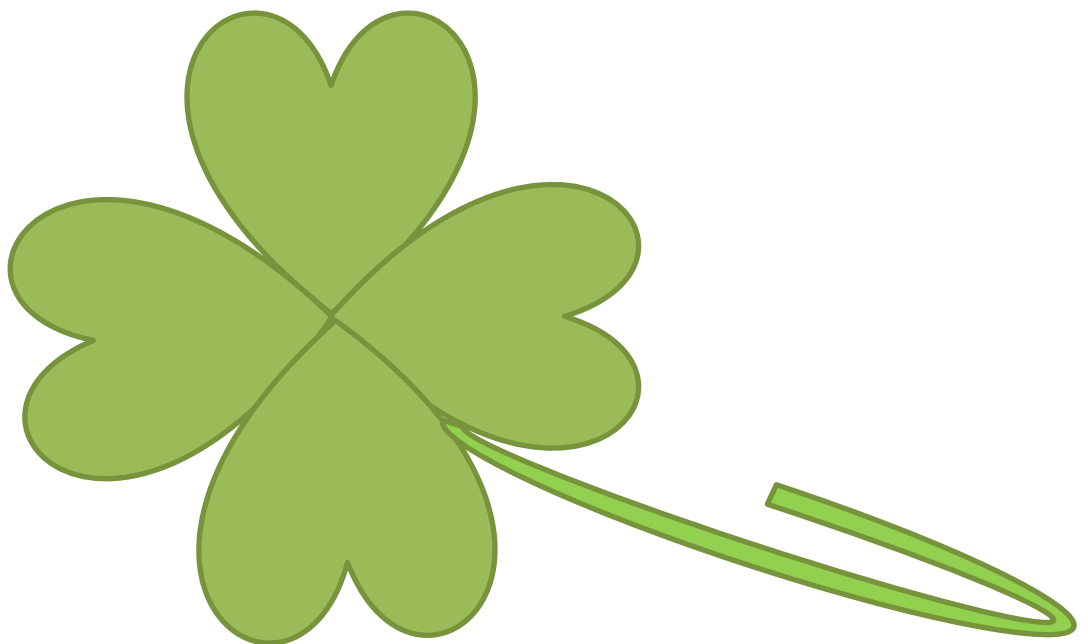
Čepice zářila, jako by byla plná zlatých nitek. A nebylo to slunce, co jí tak rozzářilo. Bylo to úplně největší štěstí. Šedík radostí válel sudy ve sněhu. Ola setřásla sníh z větve a nechala na sebe padat bílou nadílku. Bubi byla za chvíli celá bílá, ale vůbec jí to nevadilo.⁹⁰

- a) Kolik vět je v celém textu.
- b) Zkus najít třetí větu a napiš kolik je v ní slov.
- c) V poslední větě podtrhni červeně všechna čtyřslabičná slova.
- d) Najdi nejdelší slovo ve druhé větě a to zakroužkuj žlutě.

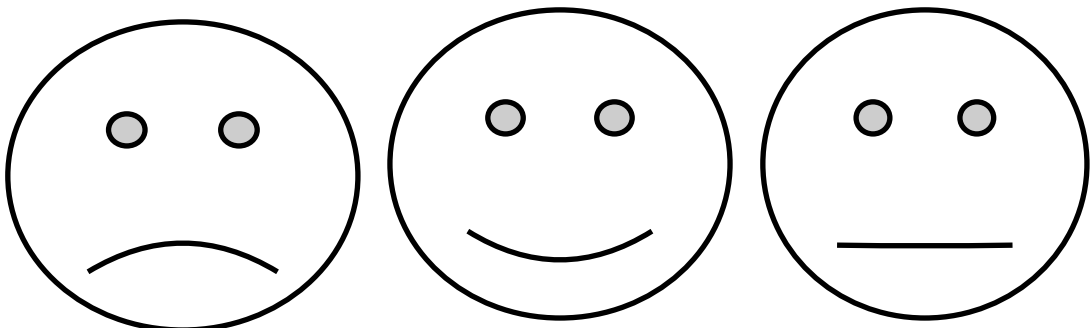
⁹⁰ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6. S.82 -83

3. Bubi už byla šťastná, protože patřila holčičce. A co Šedík? Napiš, jestli i on zažil úplně největší štěstí.
-

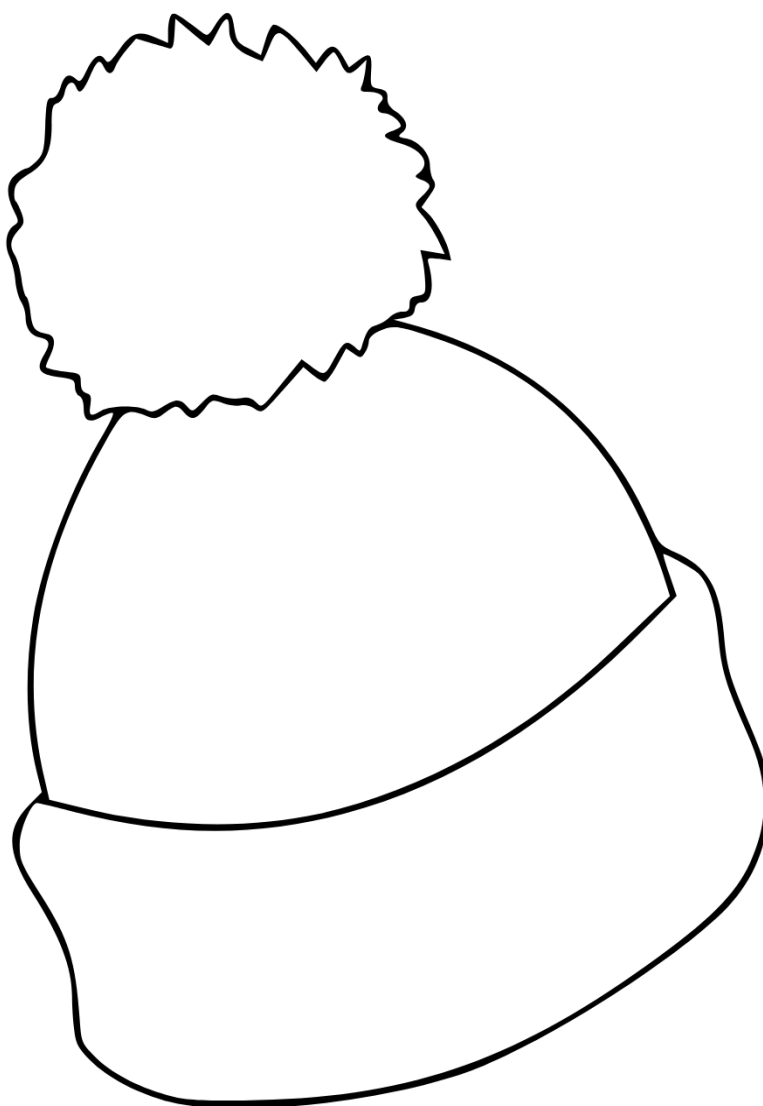
4. Říká se, když najdeš čtyřlístek, tak budeš mít štěstí. Šedík i Bubi už šťastný jsou. Napiš do každého lístečku, co ty potřebuješ k tomu, abys měl radost, aby si byl šťastný.

5. Právě jsi dokončil pracovní listy ke knize Šedík a Bubi. Vybarvi smajlíka, který nejlépe vystihuje, jak se ti práce dařila.

Příloha VIII. Čepice – šablona

91

⁹¹ Omalovánky. *Babeled.com: Omalovánky / Leden / Čepice* [online]. 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/cepice_4012/

Příloha IX. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. I.

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1. Co se nacházelo v domě, kde bydlela kočka Míla?

- a) hračkářství
- b) opravna aut
- c) pekařství
- d) cukrárna

2. Kolik se narodilo Míle koťátek?

- a) šest
- b) dvě
- c) osm
- d) tři

2. Jak se koťátka jmenovala?

bous lap šedík

3. Ty + maminka + tatínek = rodina. Doplň, která zvířátka k sobě patří.

KOČKA

KOCOUR

koš

ovce

BERAN

JEHNĚ

FENA

PES

stěně

SLEPICE

holoub

KUŘE

kráva

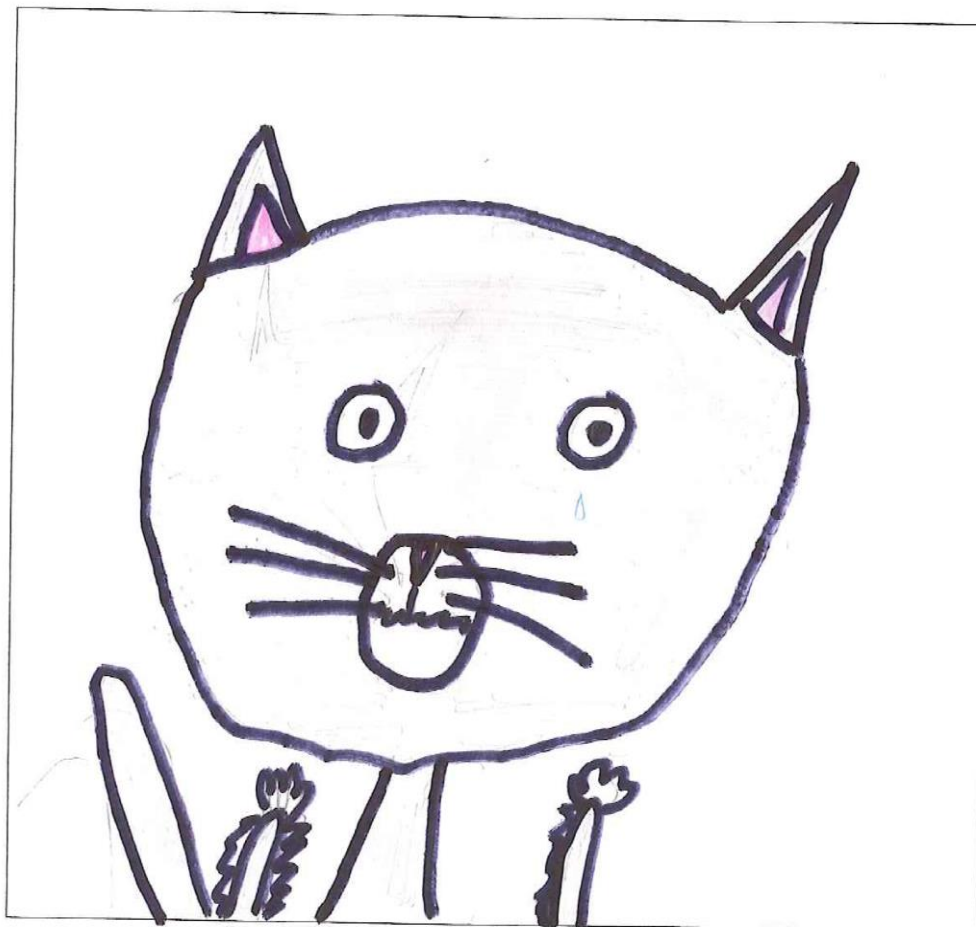
BÝK

TELE

4. Podtrhni, kdo všechno patří do tvé rodiny.

MÁMA, TOMÁŠ, BABIČKA, PES, SOUSEDKA, STRÝC, SESTRĚNICE, KOMINÍK,
DĚDA, PANÍ UČITELKA, SESTRA, ADÉLKA, KŘEČEK, PRABABIČKA,
BRATRANEC, BRATR, PRADĚDEČEK, PEKAŘ

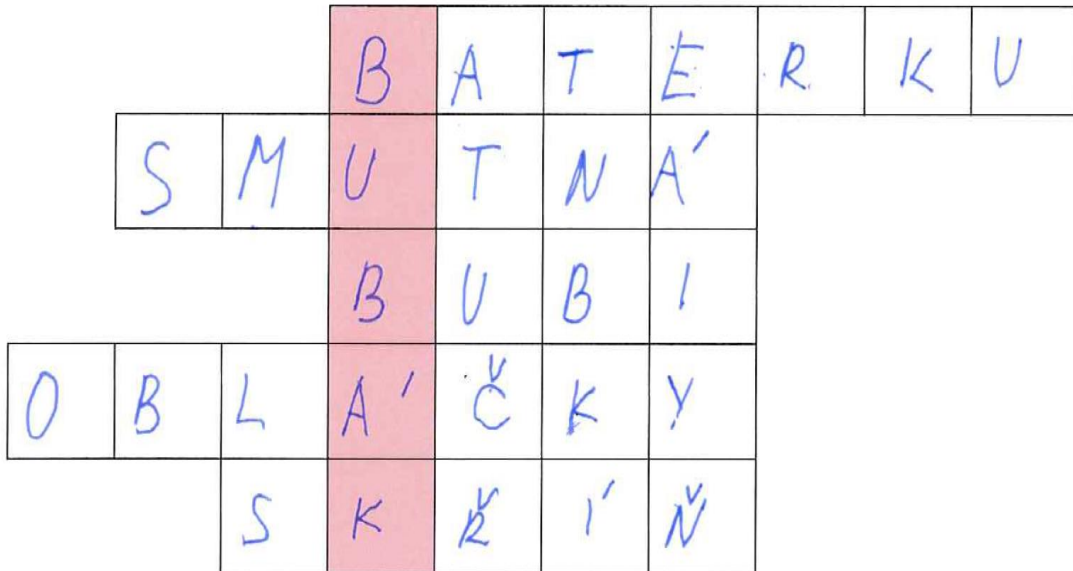
5. Nakresli do rámečku kocourka Šedíka a napiš, proč byl smutný.

Prolože sam jejich mamka mebila.

Příloha X. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. II

1. Pokud jsi při čtení dával pozor, bude pro tebe vyluštění křížovky hračka. O slově co ti vyjde v tajence, si budeme povídat.

1. Jako co má kočka očka? Jako.....
2. Jaká byla čepice, když polykala slzy a chtělo se jí plakat?
3. Jak se čepice jmenovala?
4. Jaké místo hledal Šedík na půdě? Měkké jako (na obloze)
5. Kde se Šedík nakonec stočil do klubička a usnul?

TAJENKA... *bubák*

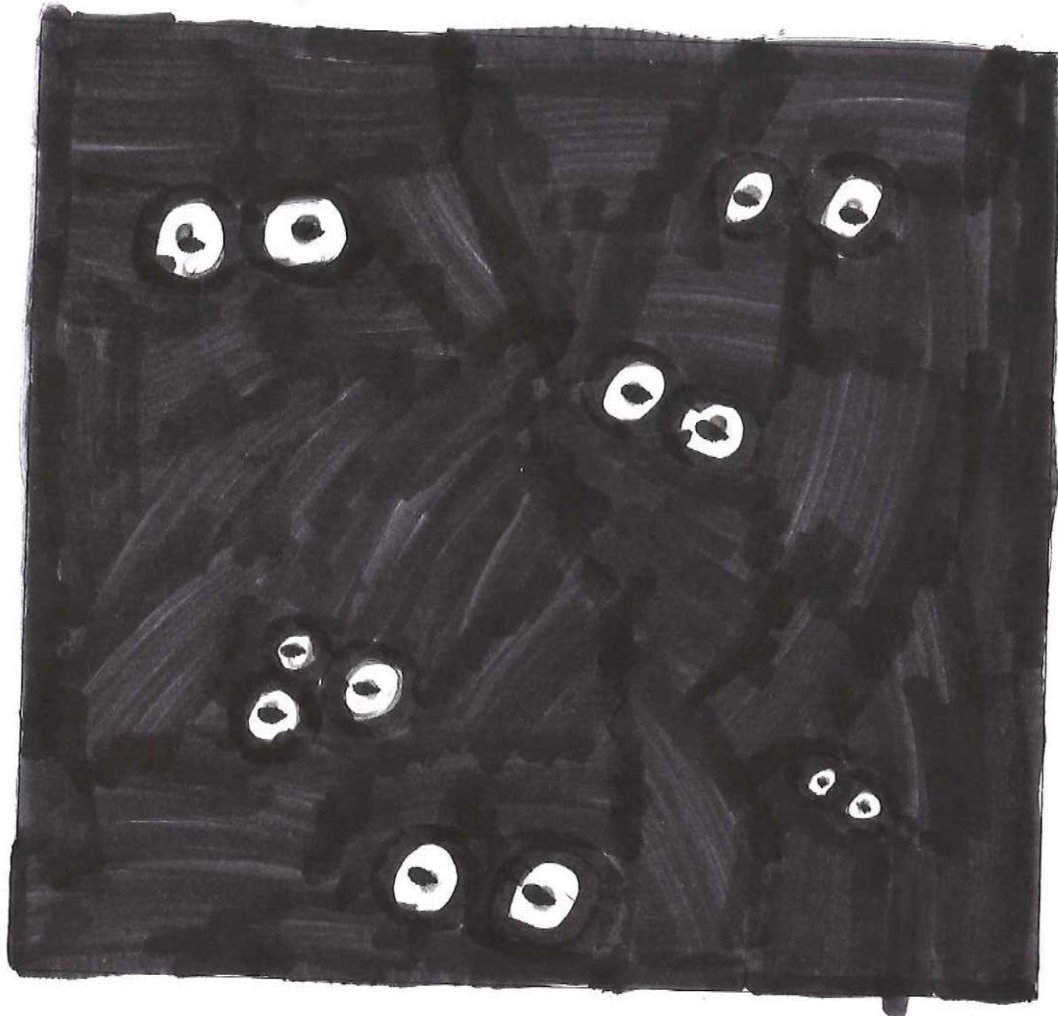
2. Zakroužkuj správnou odpověď. ANO NE

1. Potkal Šedík na půdě strašidlo? ANO NE

2. Bojí se kočky tmy? ANO NE

3. Byla Bubi čepicový duch? ANO NE

3. Nakresli, čeho se ty bojíš. Jestli se ničeho nebojíš, vymysli si nějaké strašidlo a napiš, jak se jmenuje.

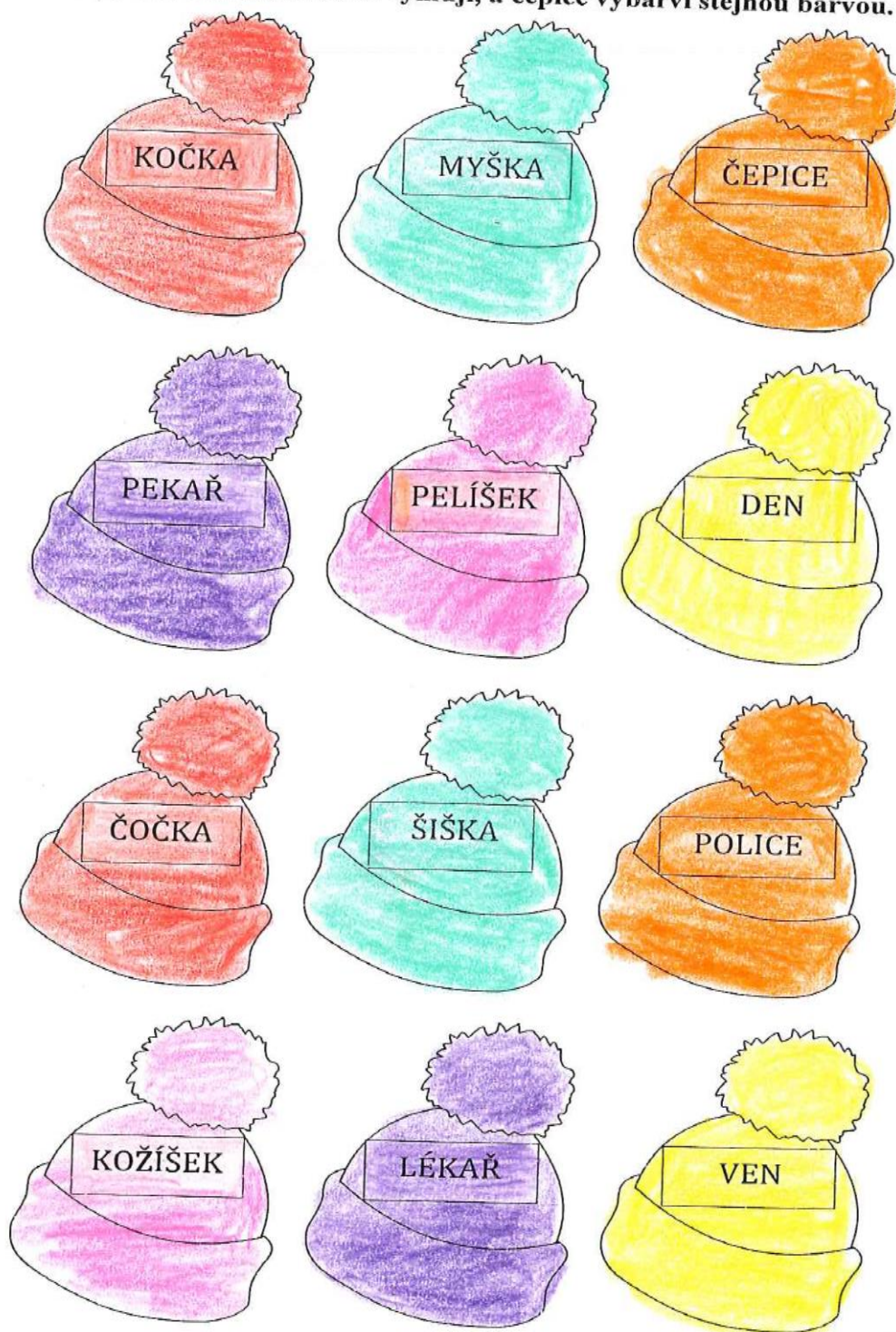

Bojím se smí.

4. Šedíkovo bubák nakonec nebylo strašidlo, ale teplý kulich. Podtrhli modrou pastelkou, jaké další oblečení potřebujeme v zimě.

SVETR, PLAVKY, RUKAVICE, ŠATY, ŠÁLU, ŠORTKY, MIKINU, SUKNI,
SANDÁLY, SNĚHULE, BUNDU, OTEPLOVAČKY, TÍLKO, TRIČKO, PYŽAMO,
PONOŽKY, ROLÁK, SAKO, KABÁT, KŠILTOVKA, PUNČOCHÁČE, KLOBOUK

5. Najdi dvě slova, která se rýmují, a čepice vybarvi stejnou barvou.

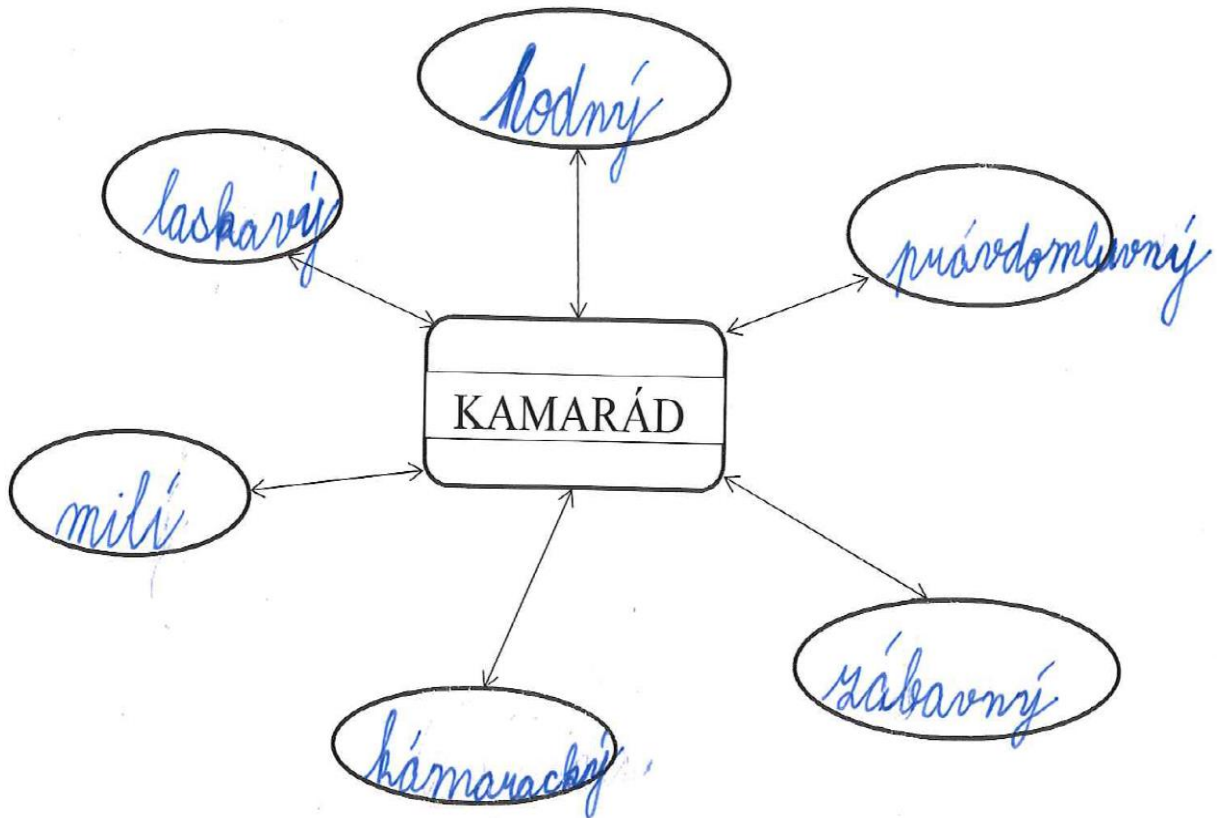
86

⁸⁶ Babeled.com: Omalovánky / Leden / Čepice [online]. 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://babeled.com/cz/omalovanky/leden_275/cepice_4012/

Příloha XI. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. III

1. Z Šedíka a Bubi se stali velký kamarádi. I ty máš určitě dobrého kamaráda.

Napiš do ováleků, jaké vlastnosti by měl správný kamarád mít.

2. Kamarádi Šedík a Bubi dováděli a spojili slova věty dohromady. Tvým dalším úkolem je slova rozdělit.

BUBI VYHLÍŽELA Z POLICE AŽ SE KOČIČÍ KAMARÁD VRÁTIL Z NOČNÍ POTULKY.

Bubi vyhlížela z police až se kočičí kamarád vrátí z noční potulky.

3. Pokus se vysvětlit následující přirovnání:

- a) Šedík na malé písčce **koukal jako nanuk na topení** a nic nechápal.

Byl royděšený.

- b) Šedík se snažil šeptat, ale **jeho šepot byl tichý asi jako houkání parníku.**

Řval jako siréna.

4. Dokážeš doplnit názvy zvířat z nabídky, ke správnému přirovnání?

KOZA, SOVA, LEV, LIŠKA, OPICE

Chytrý jako... ~~opice~~ *opice*

Mlsný jako... *koza*

Silný jako... *lev*

Mazaný jako... *liška*

Moudrý jako... *sova*

5. Zkus doplnit slova do básničky o netopýrovi.

NETOPÝR *eda*

JE *velký* NEPOSEDA,

POŘÁD LÉTÁ TAM A *sem*

AŽ PROPADNE *vichřicí*

⁸⁸ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6. s. 49

Příloha XII. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. IV

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1. Proč byl Šedík smutný?
 - a) měl hlad
 - b) odešla mu maminka Míla
 - c) neměl žádné kamarád

2. Proč byla smutná Bubi?
 - a) nikdo si s ní nechtěl hrát
 - b) upadla jí babule
 - c) nikdo jí nechtěl, nebyla užitečná

3. Jak Šedík Bubi alespoň na chvílku rozveselil?
 - a) začal jí lechtat
 - b) hrál si s ní na schovávanou
 - c) vyprávěl jí pohádku

2. Napiš, co, nebo kdo, tě rozveselí, když jsi smutný.

pes, mamka, sestra

⁸⁴ Šedík a Bubi – ilustrace Milan Starý, Euromedia, 2018 – čtení i pro nečtenáře Více zde: <https://esterstara.webnode.cz/knihy/#!>. Esterstara.webnode.cz [online]. © 2012 [cit. 2023-01-21]. Dostupné z: <https://esterstara.webnode.cz/knihy/#!>

3. Spočítej kolik písmen a slabik obsahují daná slova.

	POČET PÍSMEN	POČET SLABIK
ROZVESELIT	10	4
HŘÁT	4	1
NEULETĚLY	9	5
SMUTEK	6	2
ČEPICE	6	3

4. Bubi byla čepice, která si moc přála, aby si jí někdo oblékl a šel s ní ven.

Z přeházených slabik slož slova a zjistíš, jaké existují další pokrývky hlavy.

BOU - KY - KLO *kloubky*
 KY - ČE - LEN *čelenky*
 KY - KŠIL - TOV *kšiltovky*
 RE - TY - BA *barety*

5. Spoj části vět k sobě tak, jak patří.

1. Šedík byl sice kamarád, a) kdy se mu zachtělo.
 2. Na rozdíl od Bubi mohl jít ven, b) a teď před zimou to byl pořádný kožíšek.
 3. Měl svůj hustý kožíšek c) ale čepici nenosil.

Příloha XIII. Ukázka vypracovaného pracovního listu č. V

1. Zakroužkuj správnou odpověď.

1) Jak se jmenovala holčička, která probudila Šedíka ze spaní?

a) Olívie	d) Ornela
b) Otílie	e) Oldřiška
<u>c) Ola</u>	f) Ofélie

2) O čem si zpívala, co má ráda?

a) sněženky	d) Sněhurku
b) sněhuláka	<u>e) sníh</u>
c) sněhule	f) sněžnice

3) Co přinesl Šedík holčičce z půdy?

a) bačkory	<u>d) Bubi</u>
b) baterku	e) berušku
c) bambuli	f) brambory

2. Přečti si následující úryvek z knížky a vyplň úkoly pod ním.

Čepice zářila, jako by byla plná zlatých nitek. A nebylo to slunce, co jí tak rozzářilo. Bylo to úplně největší štěstí. Šedík radostí válel sudy ve sněhu. Ola setřásla sníh z větve a nechala na sebe padat bílou nadílku. Bubi byla za chvíli celá bílá, ale vůbec jí to nevadilo.⁹⁰

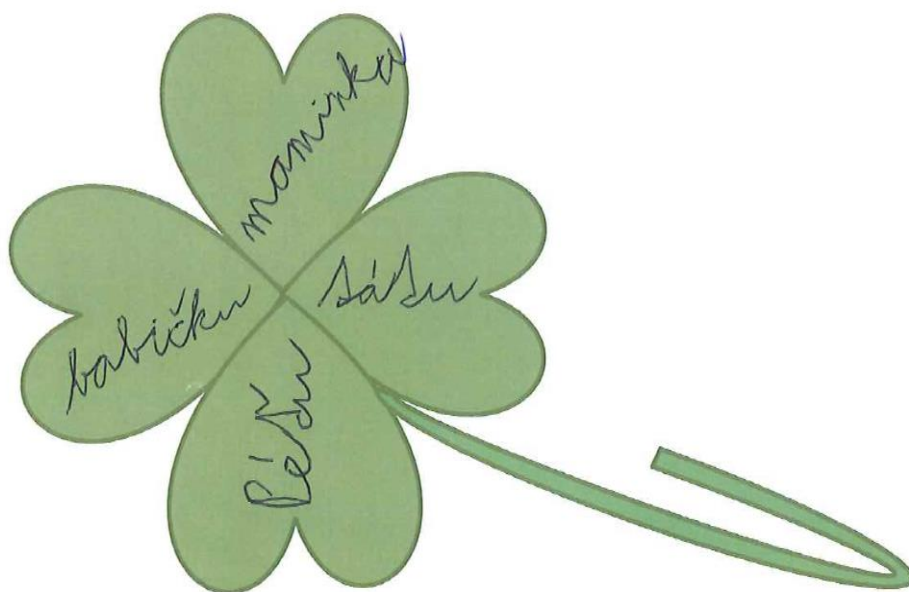
- a) Kolik vět je v celém textu.6.....
- b) Zkus najít třetí větu a napiš kolik je v ní slov.5.....
- c) V poslední větě podtrhni červeně všechna čtyřslabičná slova.
- d) Najdi větší slovo ve druhé větě a to zakroužkuj žlutě.

⁹⁰ STARÁ, Ester. *Šedík a Bubi*. Ilustroval Milan STARÝ. Praha: Euromedia, 2018. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7549-597-6. S.82 -83

3. Bubi už byla šťastná, protože patřila holčičce. A co Šedík? Napiš, jestli i on zažil úplně největší štěstí.

je maminka se vrátila

4. Říká se, když najdeš čtyřlístek, tak budeš mít štěstí. Šedík i Bubi už šťastný jsou. Napiš do každého lístečku, co ty potřebuješ k tomu, abys měl radost, aby si byl šťastný.

5. Právě jsi dokončil pracovní listy ke knize Šedík a Bubi. Vybarvi smajlíka, který nejlépe vystihuje, jak se ti práce dařila.

Příloha XIV. Ukázky výtvarných aktivit dětí

Abstrakt

PEŠKOVÁ, Alena. *Vybraná tvorba Ester Staré ve volnočasové výchově ke čtenářství*. České Budějovice. 2023. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta. Vedoucí práce doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Klíčová slova: Ester Stará, vybraná tvorba, volnočasová výchova, děti mladšího školního věku, projekt

Cílem bakalářské práce je představení tvorby autorky knih pro děti, speciální pedagožky a logopedky Ester Staré a využití vybraného díla ve volnočasové výchově ke čtenářství. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je představen životopis, literární tvorba a získaná ocenění autorky. Dále vývojová specifika dětského čtenáře a vybrané metody zvolené pro konkrétní práci s textem. Praktická část je zaměřena na týdenní projekt s knihou *Šedík a Bubi* a jeho praktické využití ve volnočasové výchově ke čtenářství.

Abstract

Selected Works of Ester Stará in Leisure Education for Reading

Keywords: Ester Stará, selected works, leisure education, children of younger school age, project

The bachelor thesis aims to introduce the work of the author of children's books, special pedagogue and speech therapist Ester Stará and the use of the selected work in leisure education for reading. The work is divided into a theoretical and practical part. In the theoretical part, the author's biography, literary work and received awards are presented. Furthermore, the developmental specifics of the child reader and selected methods chosen for specific work with the text. The practical part is focused on a one-week project with the book *Šedík a Bubi* and its practical use in leisure education for reading.